TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄR

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä työväenluokka voitta

No. 141. — 1922. Torstaina, jouluk. 7 p. — Thursday, Dec. 7. VI·Vuosikerta - Vo

Neuvosto-Venäjä vaatii Dardanellein kontrollia Turkille

Tshitserin pitänyt voimakkaan puheen Turkin kansallisen itsenäisyyden puolesta. Curzon vastaa iroonisesti Tshitserinin puheeseen.

Lausanne. — Maanantaina täällä pitämässään puheessaan, Neuvosto-Venäjän ulkoministeri Tshitserin vaati Dardanellein salmien sulkemista kaikilta sotalaivoilta ja annettavaksi Turkille oikeus linnoittaa salmet.

Tshitserinin puhe mielenkiintoinen.

M.Tshitserinin vetoomus Turkin puolesta oli kerrassaan mielenkiintoinen. Venäjän edustaja painosti, että Turkin suvereniteetti on taattu ainoastaan siten, että Turkilla on oikeus pitää sotalaivasto salmilla, kun sitävastoin kaikkien muitten maitten sotalaivat on kiellettävä salmivesiltä. Hän myöskin oli sitämieltä, että Turkilla täytyy olla oikeus linnoittaa salmet, suojellakseen siten itsenäisyyttään ja eritoten suojellakseen pääkaupunkiaan Konstantinopolia.

Curzon on iroonisen.

Tshitserinin puhe vaikutti niin kiihottavasti liittolaisten keskuudessa, että markiisi Curzon nousi heti puhumaan ja iroonisesti huomautti, että venäläiset, joitten piti edustaa kolmea valtakuntaa, nimittäin itseään, Ukrainaa ja Georgiaa, esiintyvätkin nyt Turkin asianajana.

Rumanian ulkoministeri Duca väitti salmien täydellisen aseistariisumisen puolesta, vaatien täydellistä vapautta sekä kauppa- että sotalaivoille. Bulgarian pääministeri Stamboulinsky puhui kauppalaivain vapauden puolesta salmilla.

Turkki yhtyy Venäjän vaatimukseen.

Ismet Pasha jonkun verran hämmästytti konferenssia lausumalla, et tei Turkki ole vielä yksityiskohdissaan suunnitellut salmien kontrollia. Mutta hän sanoi Turkin täytyvän saada oikeuden puolustaa Konstantinopolia. Hän sanoi Venäjän lausuneen julki Turkin toivomukset lähemmin kuin mikään muu valtio salmiin nähden.

Markiisi Curzon ihmetteli, ettei Turkki oltuaan kaksi viikkoa Lausannen konferenssissa, kykene vielä esittämään ohjelmaansa salmiin nähden. Hän sanoi tämän seikan tekevän huonon vaikutuksen konferenssin ulkopuolella. Markiisi Curzon sanoi olevansa iloinen tutustuessaan Venäjän ulkoministeri Tshitseriiniin, jonka hän on tuntenut tähän asti ainoastaan paperilla. Kun Tshitserinin oli sanonut, etteivät sotajoukot ja laivastot tule määräämään salmien kohtaloa, vastasi Curzon siihen, että joskin hän toivoo, etteivät ulkomaiset sotajoukot ja sotalaivat tule olemaan pysyväisiä tekijöitä salmilla, niin ne ovat nyt kuitenkin siellä ja ovat visseinä tekijöinä Läheisen Idän kysymyksen ratkaisussa.

Tshitserin letkauttaa ententen edustajia.

Painostettuaan, että kaikkien muitten maitten sotalaivat, paitsi Venäjän ja Turkin on suljettava Multa mereltä, lausui Tshitserin, etteivät ententen edustajat ole tulkinneet liittolaisten mielipiteitä, ysyen että ovatko he salmiin nähden kokonaan välinpitämättömiä.

Markiisi Curzon vastasi tähän, että Mustan meren valtiot ovat erikoisesti intresseerattuja salmien kysymykseen ja niin ollen heidän edustajillaan on oikeus puhua ensiksi.

Useat ententen edustajat lausuivat Tshitserinin puheen johdosta, että se oli liian hyökkäävä ja ärsyttävä ja että sellainen kanta on omiaan vaikeuttamaan salmien kysymyksen rauhallista ratkaisua.

Tshitserin painosti vielä puheessaan, että liittolaisten miehitys salmilla on heti lopetettava. Hän sanoi ei liittolaisilla olevan mitään oikeutta isännöidä siellä. Venäjä vastustaa jyrkästi liittolaisten miehitystä ja koko sivistynyt mailma, joka haluaa rauhaa, on tässä suhteessa samalla kannalla.

Nuorukaisen hirttotuomio muutettu elinkautiseksi vankeudeksi

Belleville, Ont. — Kenraalikuvernööri on muuttanut Maurice Barrien hirttotuomion elinkautiseksi vankeudeksi.

Viime kevätkäräjillä tuomitsi tuomari Latchford Barrien hirtettäväksi jouluk. 14 p. sen johdosta, että hänet oli löydetty syylliseksi Wesley Moult nimisen farmarin murhaan, jolla hän oli ollut työssä. Tuomion johdosta lähetettiin kenraalikuvernöörille armahdusanomus, jossa oli tuhansia nimiä. Anomus hirttotuomion peruuttamisesta perustui siihen, että Barrie oli ainoastaan 17 vuotias murhan tehdessään.

Värkaus Friends of Soviet Russian virastossa

New York Call kertoo:

Kun eräs viraston työläisistä meni viime sunnuntai aamuna siivoamaan konttoria, huomasi hän kassakaapin oven revityn pois paikoiltaan ja siellä olleet paperit hajallaan lattialla. Asiasta ilmoitettiin heti Mrs. Rose Karsnerille, viraston päällikölle, joka riensi heti paikalle, ottaakseen selvää kuinka suuren vahingon varkaat ovat tehneet. Kuitenkin hän uskoo, että noin $3,000 arvosta jalokiviä, rahaa ja pankkinootteja on viety.

Tapahtumasta ilmoitettiin heti poliiseille, jotka tiedustivat Mrs. Karsnerilta voiko hän sanoa minkälaisia vastustajia Friends of Soviet Russialla on, mutta hän ei voinut sanoa.

Austraalian pääministeri ei ole varsin suosittu

Lontoo. — Daily Mail lehden Sydneyn kirjeenvaihtaja tiedottaa, että pääministeri Hughes joutui pahoinpitelyn alaiseksi äskettäin Melbournessa pitämässään vaalikokouksessa. Kahakassa pisteltiin pääministeriä m.m. naisten hattuneuloilla. Poliisit pelastivat lopuksi hänet väkijoukon käsistä. Pääministeri yrittää jatkaa vaalikokouksiaan, vaikkakin pahoinsäikähtäneenä.

Ei osiis näytä lupaavalta Austraalian pääministerin poliittinen tulevaisuus. Austraalian kansajoukoilla on nähtävästi jotain katkeroita kokemuksia hänestä.

Sisäministeri neuvotteluissa indiaanien kanssa

Brantford, Ont. — Sisäasiainministeri Chas. Stewart saapui tänne maanantaina neuvottelemaan erinäisten indiaaniheimojen edustajien kanssa. Uskotaan, että Deskaheh indiaanit tulevat vaatimaan täydellistä itsenäisyyttä. Heille on kuitenkin jo aikaisemmin ilmoitettu, ettei sitä tulla heille myöntämään. On myöskin joitain epäilyksiä, ettei mainitut heimot tulisi ensinkään lähettämään edustajiaan näihin neuvotteluihin.

Englannin liberaalit yhtymäpuuhissa

Lontoo. — Mahdollisuudet kahden liberaalipuolueen yhtymiseksi kehittyvät käytännöllistä tietä. Ainoana esteenä nyt pidetään johtajakysymystä.

Sekä Lloyd George että Asquith ovat kiertoteitse ilmoittaneet olevansa valmiit hautaamaan personalliset erimielisyydet. Eräässä tällaisessä ilmoituksessaan Lloyd George on selittänyt olevansa valmis alistumaan Asquithin johdonalaiseksi, «jos yhdistynyt puolue siten haluaa.»

Lloyd Georgen mielipide kuuluu muuten olevan, että johtajakysymys olisi toistaiseksi sivuutettava.

Saksan synkkä näköranta

Porvari myöntää mitä eivät noskelaisetkaan myönnä.

Noskelaisten pää-äänenkannattaja, «Vorwärts», on monin ottein ja viimeksi Dusseldorffin metallilakon johdosta lausunut, etteivät työläisten palkat ole niin toivottoman pienet kuin kommunistit väittävät ja ettei niiden takia, kuten esim. Dusseldorffissa, kannattaisi ruveta «rettelöimään». Sitä ällistyttävämpää on itsensä saksalaisen suurporvarin suusta kuulla, että saksalaisen työläisen taistelu on todella epätoivoinen. Tämän totuuden lausuja on tunnetun sähkötoiminimen A.E.G:n pääjohtaja, salaneuvos Deutsch. Hän on erään suuren ruotsalaisen porvarislehden haastattelijalle lausunut saksalaisesta tilanteseta m. m. seuraavaa:

«Saksan ainoa pelastus on lisääntyneessä tuotannossa ja samalla kohonneessa viennissä. Mutta juuri nämä kaksi asiaa ovat tällä hetkellä, en tahdo sanoa mahdottomat, mutta kuitenkin varsin vaikeat toteuttaa. Sillä lisätäksemme tuotantoa, on meidän poistettava 8-tunnin työaika, mihin sosialidemokraatit ovat (joukkojen painostuksesta) suonenvedontapaisesti takertuneet kiinni ainoana marraskuun vallankumouksen todellisena positiivisena tuloksena, sekä saatava aikaan suurempaa työiloa. Mutta olosuhteiden ollessa nykyisellään **käy saksalainen työläinen epätoivoista taistelua silkasta leivästä.** Palkkaa, joka tänään tekee hänelle mahdolliseksi nipin napin ylläpitää elämäänsä, on huomenna jo niin alentunut, ettei hän voi tehdä edes kaikkein välttämättömimpiäkään ostoksia. Palkat tosin nousevat ihan äärettömiin, mutta onnettomuutena on, etteivät ne nouse siinä määrässä kuin markan ostoarvo alenee, sekä että palkkalisäykset välttämättömyydellä tulevat pitkän matkaa jälessä ja käyvät ne merkityksettömiksi uusien valuuttalaskujen johdosta. Eikä käy ihmetteleminen, että työkunto ja — halu mitä suurimmassa määrässä kärsivät tästä alituisesta taistelusta, tästä ikuisesta epävarmuudesta. Tuloksena onkin, että saksalainen teollisuus ei enää tuota ensiluokkaista tavaraa, kuten ennen, jolloin saksalaiset tuotteet olivat suosittuja ulkomailla.»

Haastattelijan kysymykseen, eikö Saksa halpoine työvoimineen voisi tuottaa halvemmalla kuin korkeampivaluuttaiset maat, vastasi salaneuvos, että eräät seikat tekevät tämän mahdottomaksi. Yksi näistä on «tyytymättömyys, jota olemassaolostaan taisteleva työväenluokka tuntee ahertaessaan orjan tavoin ilman, että sen vastikkeeksi voisi varata itselleen edes vaatimattomimpiakaan elinetuja, niin, eipä edes varmuutta siitä, että voisi pitää yllä itsensä ja perheensä.» Salaneuvoksen mielestä oli keskiluokan katastrooffi vieläkin hirveämpi, ja aavisteli hän, että ellei Saksa saa ulkomaista kulta lainaa ja 4—5 vuoden moratoriota, vaipuisi «Saksa venäläiseen tilaan ja muodostaisi vaaran koko Europalle.» Kaiken järkevän ohella lausuu salaneuvos päättömyyksiäkin, sillä samaan aikaan kun Saksan kapitalistinen talous osoittaa huimaa rappeutumista, osoittaa Venäjän taloudellinen tilanne nousua.

Bryan Clemenceaun sotakiihotuksesta

Miami, Fla. — Clemenceaun vierailu ei tule saamaan Yhdysvaltoja allianssiin Ranskan tai minkään muun Europan vallan kanssa, sikäli kuin minä käsitän. Entisen presidentti Wilsonin tuodessa mukanaan Versaillesin rauhansopimuksen, tässä maassa oli sangen vähän sympatiaa sille, ja minä uskon että sitä on paljon vähempi nyt.

Europan valtojen imperialistinen harrastus, heidän pitäessään siirtomaita, ehkäisee kaikki allianssit heidän ja Yhdysvaltain välillä.

Me olemme luvanneet itsenäisyyden Filippiineille ja niin ollen ei ole todennäköistä, että me tulisimme avustamaan toisia maita siirtomaittensa ryöstämisessä.

Clemenceaun vierailun pitäisi auttaa häntä vakuuttamaan Ranskalle, ettei sen tarvitse odottaa mitään apua tästä maasta poliittisten tai kommersiaalisten etujensa ajamisessa.

Albertan hiilenkaivajain lakko

Calgary. — Suuri enemmistö Edmontonin alueen hiilenkaivajista vastasi United Mine Workersin piirijärjestön lakkokutsuun, lakko alkaen viime perjantaina, piirijärjestön presidentin Shermanin julistamana. Viisi union miestä on vangittu Marquis kaivoksella.

Lehdessämme ennen ollut uutinen, onka otimme porvarilehdistä, jossa kerrottiin 10,000 hiilenkaivajaa menevän lakkoon, osottautui erheelliseksi.

Vapaan proletariaatin riemujuhlasta

Moskovan juhlista mainittakoon vielä seuraavaa:

Sää, joka vielä marraskuun kuudentena oli ikävä ja sateinen, selkeni juhlapäivän aamuna. Oli kaunis myöhäissyyspäivä ja kirkas auringonpaiste valoi juhlallista hohdettaan yli punaisen vallankumouksen syntymäpäivän.

Loppumattomina jonoina liukuivat komeat työesityskulkueet kautta Moskovan katujen. Jokainen verstas, jokainen tehdas, jokainen liikeyritys esiintyi tuotteidensa edustamana todistaen uudelleen syntyneen ja uudelleen rakennetun Venäjän teollista luomisvoimaa. Michelssonin (nykyään Wladimir Iljitshin) tehtaiden työläiset toivat näytteille suuren turveleikkauskoneen. Valtaisella autolla oli veturien ja rautatievaunujen malleja jotka kulkulaitosvälineet oli valmistettu venäläisissä verstaissa ja venäläisestä raaka-aineista pienintäkin yksityiskohtaa myöten.

Sentrosojus oli asettanut näytteille humoristisen ryhmän, jolla ilvehdettiin kaupan vapaaksilaskemisen jälkeen ilmestyneellä gulashityypillä. Keinottelijan esittäjällä oli kädessään lippu, jossa suositeltiin yksityiskauppiaita. Työläisellä taas oli kourassaan valtaisa väkivasara, päällekirjoituksella: Neuvostokauppa, ja iski hän sillä keinottelijaa kalloon.

Matruusit olivat tuoneet näytteille «Maratin» tyyppiä olevan ylimerihirviön erinomaisen huolitellun mallin. Sen perässä seurasi pienoisalus «Novikin» tyyppiä. Sitten seurasi kulkueessa valtaisi kalossi, jossa kyhjötteli Poincaren, Lloyd Georgen y.m. karrikatyyrit.

Etrastnaja Plosthjadin kulmassa seisoi kaksi valtaista höyrylaivan mallia asetettuina pyörille ja varustettuina päällekirjoituksilla: Eläköön maailmanvallankumouksen perämies, toveri Lenin!, ja: Kaikkien maiden matruusit, seuratkaa Martyn ja Badinan esimerkkiä!

Punainen tori on edellisiin juhliin verraten varsin yksinkertaisesti koristettu. Muistotaulussa riippuu plakaatti, missä seisoo: Kunnia lankee niille, jotka kaatuivat kommunismin asian puolesta, voitto on eläväin! Kappaleen matkaa siitä liehuu standartti: Viisi vuotta neuvostohallintaa! Vastarakennetun tiilikorokkeen yllä hulmuaa niinikään standartti, jossa seisoo englanniksi ja venäjäksi: Eläköön Venäjän kommunistipuolue. ensimmäisen proletaarivallankumouksen johtaja! Kremlin muurien juurella kohoaa patsas, joka esittää työläistä seisomassa alasimen ääressä ja käsi ojennettuna tervehdykseen.

Klo 11 alkoi sotilasparaatti, a Trotski piti tunnetun puheen, jossa hän m.m. lausui: Kuten aurinko tänään puhkaisee tiensä pilvien lomitse ja loistaa kirkkaasti yli riemujuhlaa viettävän punaisen Moskovan, samoin saamme me toivoa, että kerran monien vaikeuksien ja ankarain taistelujen jälkeen myös kansainvälisen veljeyden kirkas aurinko on nouseva kaikille kansoille — työn ja kulttuurin aurinko on hohtava yllämme.

Senaattori Proudfoot kuollut

Toronto. — Senaattori William H. Proudfoot ja ent. liberaalipuolueen johtaja Ontarion parlamentissa, kuoli aikaisin sunnuntai aamuna Wellesley sairaalassa Torontossa, leikkauksen jälkeen.

Lausannen konferenssi ei ole saanut mitään aikaan

Ainoatakaan kysymystä ei ole saatu päätökseen. Kummaltakin puolen pysytään taipumattomina.

Lausanne. — Kolmessa pääkomiteassa ja tusinassa alakomiteassa, jotka ovat väitelleet Läheisen Idän probleemeista yli kaksi viikkoa, ei yhtään ainoata pätöstä ole saatu siihen kuntoon, että niitä voitaisiin sisällyttää rauhan sopimukseen. Kahden viikon keskustelujen jälkeen juopa vastakkain olevien kansakuntien välillä on edelleenkin syvä, ja näiden vastakkaisten katsantokantain yhteen sulauttaminen on työläs tehtävä.

Seuraavat probleemit ovat synnyttäneet jyrkkää erimielisyyttä:

1. Länsi-Traakian kohtalo. Ententen vallat olisivat taipuvaisia sen antamaan Kreikalle. Turkki taas haluaa kansan äänestystä.

2. Erikoisoikeudet. Liittolaiset haluavat säilyttää ennen sotaa Turkissa ylläpitämänsä omat oikeuslaitoksensa. Turkki vaatii jyrkästi niiden hävittämistä.

3. Vähemmistökansallisuudet. Turkki haluaisi vaihtaa vähemmistökansallisuudet. Liittolaiset haluavat niille oikeuksia Turkissa.

4. Tullit. Turkki haluaa asettaa maahan tuontitullit. Liittolaiset haluavat myöntää ainoastaan hiukan korkeammat tullit kuin ennen sotaa.

5. Vanhan Turkin velat. Turkki haluaa niiden jaottamista myöskin niille maakunnille, mitkä se on menettänyt. Liittolaiset haluavat Turkin tunnustamaan ne ja vaativat Turkin maksamaan liittolaisten miehityskulut.

6. Turkki haluaa Mosulin öljyalueitten takaisin palauttamista. Liittolaiset haluavat niihin itselleen omistusoikeutta.

Paljon muita riitakohtia.

Lausannen konferenssin osanottajat eivät ole edes yksimielisiä minkä sodan päättämisestä on kysymys. Turkki väittää, että nämä rauhan neuvottelut tulee tapahtua Mudanian aserauhakonferenssin pohjalla. Liittolaiset väittävät, että Turkki joutui häviölle mailman sodassa ja että nämä neuvottelut tapahtuvat Mudrosin aserauhakonferenssin pohjalla. Turkki väittää saavuttaneensa loistavan voiton. Kun taas Kreikka ei tunnusta häviötään. Ja liittolaiset väittävät heillä olevan oikeuden määrätä rauhanehdot.

Liittolaisvallat ovat yksimielisiä salmien vapauskysymykseen ja ulkomaalaisten oikeuksiin nähden Turkissa, mutta ovat erimielisiä moniin alueellisiin, kaupallisiin, rahallisiin, ja sotilaallisiin kysymyksiin nähden. Joten Lausannen konferenssin probleemit muodostavat sangen sekavan vyyhdin.

Ruhtinas Andrew tuomittu maanpakolaisuuteen

Ateena. — Sotaoikeus on tuominnut ruhtinas Andrewin sotilaallisten määräysten tottelemattomuudesta Vähässä Aasiassa maanpakolaisuuteen, sekä sen lisäksi menettäneeksi sotilasarvonsa.

Ruhtinas ja hänen vaimonsa läksivät heti tuomion saatuaan brittiläisellä sotalaivalla Ateenasta ja uskotaan hänen matkustavan Englantiin.

Ruhtinas Andrew on äskettäin virkansa menettäneen kuningas Konstantinin veli ja nykyisen kuningas Georgen setä.

Sydneyn terästehdas saanut suuria tilauksia

Sydney, N.S. — Työt 25,000 tonnin 100-paunan ratakiskotilauksen täyttämiseksi Grand Trunkin rautateille, alkoivat täällä maanantaina British Empire Steel corporationin terästehtaalla. Näyttää että Sydneyn terästehdas tulee olemaan hyvässä käynnissä koko talven.

Tulipalo saattanut 800 ihmistä kodittomaksi

Tuli Terrebonnessa poltti lauantaina 162 taloa.

Terrebonne. — Lauantai aamuna Terrebonessa, Que. riehuva tulipalo poltti 162 asuinrakennusta, saattaen 800 ihmistä kodittomiksi, 200 perhettä enemmän tai vähemmän hädänalaiseksi, aiheuttaen $800,000—$1,000,000 omaisuuden häviön. Onneksi ei yhtään ihmishenkeä tuhoutunut tuossa suuressa tulipalossa.

Fascismi märkii Ranskassakin

Berlini 14-11. — Nizzasta ilmoitetaan, että ranskalaiset viranomaiset ovat luovuttaneet italialaisten viranomaisten käsiin joukon pakolaisia, jotka fascistiterrorin aikana ovat paenneet Ranskan puolelle. «Daily Heraldin» tieto siitä, että fascistinen organisationi Pariisissa on huomattavasti lisännyt toimintaansa, on varsin oikea. «Porvarisliiton», teknillisen «hätäavun» järjestön puheenjohtaja on vaihtanut onnittelusähkösanoman Mussolinin kanssa. Kaikista merkeistä päättäen tulee tämä rasnkalainen järjestö kehittymään puhtaaksi fascisti-taisteljärjestöksi. Samallaisia pyrkimyksiä osoittavat Ranskan monarkistiset järjestöt, jotka pyrkivät ulottamaan toimintansa yli Ranskan ja maan rajojen ulkopuolellekin, ollen ne mitä läheisemmissä suhteissa Baierin monarkistien kanssa. Näiden ryhmäin jäseninä ovat ylioppilaat ja suurporvarisnuoriso. Nämä «sivistyneet» roskajoukot ovat jo tehneet useita hyökkäyksiä sosialisti- ja kommunistikokouksia vastaan, mutta ovat toistaiseksi kuitenkin vielä liian heikkoja saadakseen aikaan mitään vakavampaa. Italian lahtarikeikaus on kuitenkin antanut niille sysäyksen eteenpäin.

Pariisilaisen toverilehden, l'Humaniten, toimitus on saanut pariisilais-italialaiselta fascistijärjestöltä kirjeen, jossa uhattiin polttaa toimitushuoneusto, ellei lehti lakkaisi kuvailemasta fascistisia «sankaritekoja.» Toverilehti on tästä huolimatta luonnollisesti jatkanut entiseen tapaansa ja tuonut esiin jatkuvasti kauhuntapauksia, jotka muuten olisivat jääneet italialaisten mustapaitamurhaajain salaisuuksiksi.

Tshekkiläisten kommunistien vaalimenestykset

Praagista ilmoitetaan, että Ostrau-Karvinerin hiilialueiden työmaaneuvostovaalien lopputulokset osoittavat kommunisteilla olleen loistavan vaalimenestyksen. Kommunistipuolue on saanut ajetuksi läpi 175 ehdokastaan, tshekkiläiset sosialidemokraatit 115, puolalaiset sosialidemokraatit 37, saksalaiset sosialidemokraatit 13, kristillissosialistit 10 ja tshekkiläiset kansallissosialistit 4 ehdokasta. Nykyisten vaalien tuloksia verrattaessa edellisiin havaitaan, että kommunistit ovat voittaneet 68 **uutta paikkaa,** kun taas tshekkiläiset sosialidemokraatit ovat **menettäneet** 51 ja puolalaiset sosialidemokraatit 26 paikkaa.

Huolimatta amsterdamilaisten kommunistiboikotista ja osittain ehkä juuri siksi, antaa yhä suurempi ammatillisesti järjestyneiden työläisten joukko kannatuksensa kommunisteille. Vaino avaa työläisten silmät.

B. C:n poliisi Klanien jälillä

Victoria, B.C. — Prokuraattori Manson on antanut määräyksen maakunnan poliisille ryhtyä tutkimaan Ku Klux Klanien toimintaa, erikoisesti Cranbrookissa, missä heillä sanotaan olevan osaston.

Prokuraattori Manson lausuu: «Me emme salli kenenkään tai minkään ulkopuolisen järjestön tulevan tänne toimeenpanemaan lakia ja järjestystä.»

Työväen vaalimen Englannissa

Kommunistit osaltaan vaiku siihen.

Koko Englannin kapitalisti tö on hermostuksissaan työv lueen saavuttaman vaalime sen johdosta. Joskohta taan sellisella hallituspuolueella valliren enemmistö, ei kukaa le, etteikö vahva työläise vaikkakin se ensi aluksi tur kin varsin vaarattomaan op niin, saisi aikaan vissejä n sia Englannin politiikassa. osoitetaan yleiseen, että v nestykset ovat seuranneet en työväenpuolueen vasemmisto oikean siiven ammattiyhdist kratiaa. «Morning Post» kir että vaalit antavat sen ko kaan opetuksen, etetä kok suuret teollisuusseudut, Skotlanti ja Etelä-Wales ovat antaneet äänensä ei sille työväen ehdokkaille va kille radikaaleille.

Ilahuttavana ilmiönä En viime vaaleissa oli muuten nistipuolueen suuri aktiivisu

Tästä aktiivisuudestaan p munistipuolue juuri heti vaal keen antanut toisenkin nä se on alkanut julkaista joka tä kommunistilehteä entiser kojulkaisunsa sijasta. On vaikeata mennä edeltäpäin teeraamaan, jaksaako puolue päälle todella julkaista l joka päivä, mutta lehden t huomauttaa joka tapauksess vaikka sitä boikoteeraavatkin painot, paperitoiminimet, s lehtikonttoorit ja myyjät, n laan lehteä yhtäkaikki säänn ti julkaisemaan ja pitämään ta siitä, että kommunistinen ganda jatkuu suunnitelman sesti keskeytymättä.

3 miljoonan arvo uusia viljasäiliöi P. Arthuriin

News Chronicle lehden rakennetaan Port Arthurii den 1923 ajalla uusia viljas ja lisäyksiä entisiin yhteens 835,000 arvosta, tämä lisäys en tilaa 5,000,000 bushelil jaa.

Uusia viljasäiliöitä raken seuraavasti:

James Stewart Elevator $8 tilaa 1,500,000 bushelille; N. Grain Co. $850,000, tilaa 000 bus.; Mutual Elevato $800,000, tilaa 1,500,000 bus rish & Heimbecker, lisäys, 000, tilaa 500,000 bus.; Sas op., viljan puhdistuslaitos $ jauhomylly $60,000.

Tämän vuotinen suuri vi lännellä, mikä on saattanut paljon ahdinkoa käsittelyssä rior järven kaksoissatamassa, hottanut elevaattoriyhtiöitä mainittuihin laajennuspuuhiin

Progressiiviedusta pettänyt valitsijansa

Ottawa. — Liberaalipuolue maja täällä on saanut vastaa tiedonannon W. J. Hamme Muskokan piirin parlamenttie jalta, jossa hän ilmoittaa luo sa progressiivipuolueesta ja vänsä liberaaliseen parlamen mään parlamentin ensi istun della. Toronto Globe lehti kertoa, että löytyy ainakin tai neljä muuta progressiivia, tulevat seuraamaan Hammelli merkkiä ja yliloikkaamaan li lipuolueeseen.

Näin käyttävät politikoitsija marien puoluetta astinlautta päästyään parlamenttiin ova valmiit pettämään valitsijansa

Turkissa ei sallita puneita

Konstantinopoli. — Angora lituksen virkailijat ovat tääll taneet määräyksen, että kuk vänsä hallituksen virkailijoist työläisistä huomataan väkiju nauttijaksi, joutuu hän eroon taan ja kolmekymmentä lyöntiä. Poliisit ja sotamiehe ka nauttivat väkiuomia, jou eroitettaviksi.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO,
Vastaava toimittaja.

VAPAUS
(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään. paitsi asiamiesten joille on takaukset.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistoväryltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Unkarilainen vakooja Neuvosto-Venäjällä

Moskovassa on vangittu muudan unkarilainen upseeri, Lazar, ja tuomittu raskaaseen kuritushuonerangaistukseen, koska saatiin ilmi, että hän toimi Venäjällä horthyläisen vakoiluosaston jäsenenä. Erittäin mielenkiintoista on, että tämä upseeri on oikea syyllinen eräässä murhajutussa, joka on peräisin siltä ajalta, jolloin Unkarissa oli neuvostodiktatuuri. Tällöin pakeni murhaupseeri ulkomaille vallankumoustribunaalia pakoon, mikä ei estänyt, että valkoinen oikeus saman murhan johdosta myöhemmin tuomitsi syyttömiä proletaareja rangaistukseen.

K. K. K.

Kapitalismi ei tyydy taistelemaan työväenluokan heräämistä ja vapautuspyrkimyksiä vastaan enään omaamineen laillisin mahtikeinoin. Se on valinnut aseekseen terrorin ja väkivallan. Kaikissa maissa syntyy porvariston valkokaarteja.

Yhdysvalloissa on Amerikan legiona ja Ku Klux Klanit toimineet tehokkaina aseina työväen lakkoja ja muita vapausharrastuksia vastaan.

Viime uutisten mukaan K. K. K. perustelee parhaillaan osastojaan Canadaan. Sen toiminnan ensi tarkoituksena sanotaan olevan taistella väkijuomain salakuletusta vastaan. Tällaiseen otaksumaan on tultu varsinkin sen johdosta, että sen ensimäiset osastot on perustettu British Columbiaan ja Montrealiin, Que., jotka ovat n.k. «märkiä». Mainittu liitto sanoo ottavansa jäsenyyteensä vain valkoisia, amerikalais-syntyisiä protestantteja, mutta samalla ilmoitetaan, että tätä sääntöä voidaan tarpeen tullen muuttaa.

K. K. K. yhtenä tehtävänä on nähtävästi uskonnollisten erimielisyyksien ja rotuvihan lietominen. Ja sen johdosta on Canadan porvaristokin olevinaan jonkun verran huolissaan. Mutta mitään jyrkkää, lujaa vastalausetta se ei ole pannut tämän järjestön Canadaan tunkeutumista vastaan, huolimatta siitä, että Montrealin yliopistossa viime kolmen viikon ajalla tapahtunutta kahta suurta tulipaloa pidetään klanien tahallisesti sytyttämänä.

Joskin siis porvaristo on olevinaan huolissaan tästä järjestöstä, koska se «rohkaisee laittomuuksiin», kuten porvarilehdet viattomasti huomauttavat, niin se itseasiassa salaisesti iloitsee sen tunkeutumisesta Canadaan. Ja tämän ymmärtää hyvinkin, kun muistetaan, että kaikista sivuharrastuksistaan huolimatta on klanien pääohjelmana avonainen työpaja ja työväen järjestöjen perinpohjainen murskaaminen ja terrorisee-raaminen.

Eikö hän tämän uuden porvariston valkokaartin tunkeutuminen Canadaan, pitäisi herättää työläisiä käsittämään, miksi Workers puolue niin voimakkaasti painostaa kaikkien työläisten yhteistä rintamaa!

Hengen suurmiehet tervehtivät uutta Venäjää

Henri Barbussen ja Anatole Francen tervehdyskirjoitukset

Mikä onkaan porvariston ja sosialidemokraattisten veijarien mielestä ollut Venäjän vallankumous! Pahantekijäin ja roskajoukkojen liike, josta ennenkuulumattomalla tekopyhyydellä on varoitettu «oikein ajattelevia työläisiä». Mutta kuten valveutunut työväestö, ovat myös lahjomattomattomat hengen suurmiehet nähneet siinä vallan muuta: maailmaa mullistavan vapausliikkeen, jonka käyntiinpanijoina ovat vuosisatoja kärsineet ja kituneet valtaisat työtätekevät kansanjoukot — ei yksilöt.

Katsantokannalleen uskollisena ovat ranskalainen mestarikirjailija Barbusse ja vanha maailmanmestari France myöskin mitä sydämellisimmin tervehtineet Venäjän vallankumousta sen viidentenä vuosipäivänään.

Barbusse selittää, että jokainen vuosi, joka kuluu vallankumouksen puhkeamisesta, jättää yhä syvemmät jäljet maailmaan. Se tulee itse yhä voimakkaammaksi ja voimakkaammaksi ja täyttää myös tekoaan ympärillään: jakaa johdonmukaisesti ihmiset vallankumouksellisiin ja vastavallankumouksellisiin. Sitä on panneltu ensin luulotellun järjettömyytensä johdosta, mutta nyt panetellaan sitä «viisautensa» takia (jolla se nokottaa kapitalistimaat kunnioittamaan sen suvereenisuutta ja ryhtymään rauhallisiin suhteisiin sen kanssa.) Veljeyden ihanne on tullut todellisuudeksi Venäjällä. *Venäjän vallankumous muuntaa maailman.*

Ja iäkäs työväenluokan ystävä Anatole rance tervehtii vallankumousta seuraavin sanoin:

«Köyhänä ja vastustamattomana syntynyt neuvostotasavalta on viisi vuotias. Se on tuonut tullessaan uuden hengen, joka ukhaa kaikkia sorron ja vääryyden hallituksia maan päällä. Vanha maailma ei erehdy. Sen johtajat tuntevat vihollisensa. He varustavat sitä vastaan panettelun, rikkauden, väkivallan.

He mielivät kuristaa sen; he lähettivät sitä vastaan pahantekijäjoukkoja. Neuvostotasavalta nostatti punaiset armeijansa ja murskasi rosvojoukot.

Jos Europassa vielä on oikeamielisyyden ystäviä, niin tervehtivät he kunnioituksella sen vallankumouksen viidettä vuosipäivää, joka vuosisatojen perästä toteuttaa maailmassa ensimäistä yritystä kansan hallitsemiseksi kansan kautta ja sen hyväksi. Voineeko se hädässä syntyneenä ja nälässä ja sodassa suurentuneena täyttää suuren tehtävänsä ja toteuttaa ehdottoman oikeudenmukaisuuden? Ainakin on sillä tämä periaatteena. Se on kylvänyt siemenet, jotka jos sallimat sen suo, leviävät yli Venäjän ja hedelmöittänevät Europan päivän.»

Imperialismi, öljy ja Lausannen konferenssi

Lausannen konferenssin yhteydessä puhutaan enään sangen vähän edes tekopyhästi «kristittyjen suojelemisesta». Saaliinhimoinen imperialismi ei saa enään salata, että se haluaa enempi valtaa Balkanilla ja että se haluaa päästä käsiksi Turkin öljyrikkauksiin. Turkki on luonnonlähteistään rikas maa ja niin ollen se tarjoaa oivan tilaisuuden uusille riistämis- ja saalistusmahdollisuuksille. Siksi ei sen kansa saa liiaksi voimistua, sille ei sovi myöntää itsenäistä vapaata kasvamis- ja kehitystilaisuutta, koska se kykenisi silloin pitämään imperialistiset saalistajat loitolla luonnonrikkauksiensa kimpusta. Siksi imperialistiset suurvallat painostavat voimakkaasti erikois-oikeuslaitostensa edelleen ylläpitämistä Turkissa, jotta liittolaispääomaa ja sen palvelijoita ei voitaisi saattaa Turkin lakien alaisina edesvastuuseen tekemistään vääryyksistä ja rikoksista.

Turkki, jonka kansallinen itsenäisyyden ja vapauden tunne on herännyt voimakkaaksi ja nostanut koko tuon sorretun ja nyljetyn kansakunnan jalkeille oikeuksiensa puolesta, vaatii ehdotonta itsenäisyyttä ja vapaan kansakunnan oikeuksia. Se ei tahdo enään alistua länsimaisen imperialismin poljettavaksi ja mielinmäärin rosvottavaksi. Siksipä tämä kysymys onkin synnyttänyt jyrkän ristiriidan Lausannen konferenssissa. Turkin vaatimuksia tukee täysin voimin Neuvosto-Venäjä. Mutta Neuvosto-Venäjä suljettiinkin konferenssista, vaikka sen jos kenenkään pitäisi omata oikeus olla siellä läsnä, koska Turkin kysymyksen ratkaisu Venäjälle, sen naapurivaltiona on mitä läheisin ja mitä tärkeimmästä merkityksestä. Sitävastoin liittolaisvallat, jäsentävallallaan ovat haalineet konferenssiin omia ystäviään, aina Japanin myöten.

Dardaneillein ja Bosphorus salmien kysymys on toinen tärkeä Lausannen konferenssin käsittelemä kysymys. Liittolaisvallat tahtoisivat saada salmet sotalaivoilleen liikkumisvapaaksi, joka merkitsee peittelemättä, että he tahtovat isännöidä Turkin vesistölllä, suurten laivastojen avulla pitää ne hallussaan ja määrätä kutka saavat siellä liikkua ja kutka eivät. Tässäkin kysymyksessä asettuvat Turkki ja Venäjä lujasti liittolaisten kavalia suunnitelmia vastaan. Neuvosto-Venäjä tahtoo ehdottomasti sulkea salmet kaikkien maitten sotalaivoilta, jättää niiden hallinnon Turkin haltuun, edellytyksellä, että Turkki pitää salmet avoinna kaikkien maitten kauppalaivoille. Venäjä selittää, että jos liittolaissuurvaltain sotalaivasto saa vapaasti oleilla salmivesistöllä, on kyseenalaista, että kauppalaivat saisivat vapaasti liikkua salmien lävitse, liittolaisten sotalaivat voiden milloin hyvänsä sulkea ne, huolimatta puolueettomuusvakuutuksista. Venäjä ei haluaisi myöskään enään, että läsimaisten imperialistien sotalaivat pääsisivät esteettömästi hävittämään Mustan meren rannikoita, Venäjä ollen saanut kyllikseen liittolaisten hävitystöistä. Salmikysymyksen keskusteluista eivät liittolaiset voineet sulkea Venäjää pois. Ja tässä keskustelussa törmäävät Venäjä ja liittolaiset lujaa yhteen. Venäjä puolustaa, kuten se on aina sen jälkeen kun proletariaatti siellä otti vallan, taaskin tinkimättömästi sorrettujen kansojen vapauksia valloitus- ja saalistushaluista imperialismia vastaan.

Yhdysvallat eivät ottaneet konferenssiin virallisesti osaa, mutta sen edustaja on «epävirallisesti» ollut kokouksen mielenkiintoisena seuraajana. Ompa Yhdysvallat sanonut edustajansa suun kautta jyrkän sanansa sen johdosta, että entente aikoo keskenään jakaa Mosulin öljyrikkaudet. Amerika ei suvaitse tällaista etujensa sivuuttamista. Se tahtoo «tasaisia vapauksia» kaikille riistäjille. Amerikan ja länsimaisten kapitalistivaltain edutkin siis törmäävät yhteen. Venäjä ja Turkki käyttävät näitä ristiriitaisuuksia hyväkseen taistellessaan ententeä vastaan.

Kuten Genoassa ja Haagissa, samoin Lausannessakin paljastuu kapitalistisen suurvaltain öljy- ja valtaahneus. Paitsi virallisia valtioita, on Lausannessa kokonainen liuta suurten trustien edustajia kulissien takana vehkeilemässä ja vaanimassa uusia saalistustilaisuuksia.

Englantilaiset syyttävät suoraan Amerikaa, että sen politiikan Läheisessä Idässä määrää Standard öljytrusti. Toiselta puolen on osotettu yhtä selvästi, että liittolaisten politiikan määrää englantilaisten, ranskalaisten ja Italialaisten öljypohattain saalistuspyyteet.

Lausannessa paljastuu uuden kerran selväksi se tosiseikka, ettei kapitalismille merkitse mitään sorrettujen kanojen vapaus eikä hyvinvointi, he voivat ajatella ainoastaan vallananastus ja riistotermeissä.

Viisi taistelun vuotta

Kirj. Victor Serge, Kiewi.

Ajatelkaamme venäläisten työläisten valtaisia kärsimyksiä ja suorituksia viimeisten viiden vuoden aikana! Mikään muu aikakautemme kansa ei ole ihmisyyden asian puolesta enempää kärsinyt eikä tehnyt.

1917.

Europa on ollut kolme vuotta yksi ainoa kuolemanpelto ja samalla yksi ainoa jättiläistehdas, missä on tuotettu joukkokuolemaa. Ihmiset ovat hiljaisia ja vaiteliaita. Juoksuhaudoissakin vallitsee hautausmaan hiljaisuus. Ja keskellä tätä kuolonhiljaisuutta kuuluu kautta kokoonluhistuvan jättiläisvaltakunnan kumea pauhina. Seitsemänsataa vuotta vanha tsarismi, Itä-Rooman keisarien ja mongoolilaisten khaanien peru, joka on rakennettu orjuudelle ja sorrolle, saumailtu verellä, joka vuosisadasta vuosisataan on tihkunut mestauspölkyltä ja toinen toistaan seurannneen julmurin taikka pässinpään, jolla oli takanaan tietämätön, typerä suurtilanhaltija-aatelisto, vitkaan perustuksiltaan kaivama tsarismi romahti yhtäkkiä ja pauhinalla läjään.

Äärettömän kiihkon päivä Pietarissa ja Moskovassa. Punanauhaiset ihmisjoukot laulavat Marseljeesia. Tavatonta tungosta palatsien edustoilla. Rahamiehet, viisaat parlamenttaarikot, suurteollisuudenharjoittajat, joille ihmisteurastus on tuottanut suunnatonta riistovoittoa ja jotka ehdottomasti vaativat Dardanellea, pohtivat paraikaa: Mehän tässä olemme tasavallan oikeutettu hallitus!

— Aivan niin! Te olette tasavallan oikeudellinen hallitus! toistavat kuorona kaksi suurinta sosialistipuoluetta.

Demokratiaa. Sotaa äärimmäisyyteen asti. Aina lopulliseen voittoon! Järjestystä. Omistusta. Yhteiskunnallisia reformeja. Kansalainen Kerenski pitää suuren puheen. Korvia huumaava huuto, jonka satakolmekymmentä miljoonaa työläistä ja talonpoikaa kohottavat hysteerisesti huutaen: Leipää! Maata! Rauhaa! saataisiin kyllä konekivääreillä vaikenemaan. Tykit jylisevät Kalugan neuvostoja vastaan. «Saksalaisten agentti» Lenin kyyröttelee hiilentomun mustaamana erään panssarilaivan hiiliruumassa ja odottaa malttamattomana suurta hetkeä. Kornilov julistaa itsensä diktaattoriksi sotilaita koskevan kuolemanrangaistuksen nimessä. Ja sosialivallankumouksellinen p u o l u e hallitsee!

Kylliksi! Työväen- ja sotilaskokoukset ja kirottujen lahkolaisten puolue, sts. työjuhdat, kanuunanruoka ja sen aivot, vaativat vääjäämättömällä rohkeudella l e i p ä ä maata, rauhaa. Niin, vieläpä enemmänkin. He vaativat kaikkien niiden vapautusta, jotka uurtavat ja kärsivät. Heissä elää kokonaisen luokan omatunto ja tahto. Ja he nousevat. Lokakuun 25:tenä, bolshevikkipuolueen ennakolta määräämänä kalenteripäivänä, kaikuu jälleen hirvittävä jylinä Europan juoksuhautain kuolonhiljaisuudessa ja vaientaa jopa tykkien kumean pauhinan. Tällä kertaa oli se kapitalistinen demokratia, joka romahti.

1918.

Kornilov, Kaledin, Dutov, Aleksejev, Koltshak, Skroropadski ja perätysten saksalaiset, ranskalaiset, englantilaiset, kreikkalaiset, amerikalaiset, sanalla sanoen kaikki kullalla ja hopealla huolitellut vanhan järjestelmän herraskanaljat ja koko kansainvälisen porvariston sotaväki valmistautuvat kuristamaan proletaarista vallankumousta.

Mutta niinpä onkin maa sosialisoitu. Suurliikkeet ilman mitään korvausta pakkoluovutettu. Salaiset sopimukset saatettu päivänvaloon ja toitotettu ympäri maailmaa. Valtiovelat julistettu mitättömiksi. Pankit kansallistutettu. Juutalaiset, naiset, lapset, sotilaat, vangit, kaikki vapautettu ja päästetty kahleistaan. **Suomi on vapaa,** Puola samaten. Kaikille maille tarjotaan rauhaa ilman sotakorvauksia ja valtauksia. Punainen lippu liehuu kaupunkien, niin, jopa juoksuhautainkin yllä.

Perustava kokous. Lörpöttelyä: «Dehmokratiaa, kansanedustusta, sosialisointia, uskollisuutta liittolaisille...» Tällöin kumartuu matruusi Jeletsniakov keveästi perustavan kansalliskokouksen puheenjohtajan puoleen: «Mieheni ovat väsyneet, korjatkaa luunne täältä!» — Ja yhdellä iskulla on parlamenttarismi tiessään Venäjältä.

«He ovat rikollisia, haaveksijoita, mielipuolia» sähisi ihrainen porvarisanomalehtensä rutistaen. «Jumalan kiitos, että heidät kohta hirtetään kaikki tyyni.»

Sillä saksalaiset armeijat virittävät ruuvipihtinsä, Brest-Litovski leikkaa Venäjän ruumiista ensin viljavan Ukrainan, sitten Donetsin rikkaat hiilialueet. Tshekkoslovakit katkaiset liikeyhteytensä Siperiaan, demokraattinen sosialismi syytää karteesejaan päin Samaran, Saratovin ja Kasanin proletaareja. Vasemmistososialivallankumoukselliset nousevat kapinaan bolshevistisia veljiään vastaan. Jaroslavin kaupunki loimuaa liekeissä. Englantilaiset ovat Arkangelissa, ranskalaiset Sevastopolissa, jaapanilaiset Vladivostokissa, valkoisia kaarteja kaikkialla. Tolkuton «vallankumousnainen» syytää kaksi revolverinkuulaa Leninin kalloon.

— Bolshevismi on viimeisillään.

Todellakinko? Tarkoitatteko todella, että voitaisiin nujertaa kokonainen, itsetietoinen, pystypäinen luokka? Sitä parempi teille itsellenne!

Vallankumous, joka tähän asti oli kehittynyt ilman vihaa, teki täyskäännöksen ja vyötti kupeensa punaisen armeijan ja punaisen terrorin kaksiteräisellä miekalla. Verta vuoti. Mutta enään ei vuotanut yksin köyhäin ja kurjain veri, ei myöskään yksistään rikkaiden rikastuttamiseksi.

1919.

Vihan ja koston teko jatkuu edelleen. Kolmetoista valtiota — näiden joukossa kaikki suurvallat — yhtyvät, niin selitti Lordi Churchill, voitonriemuisena, bolshevistista raakalaisuutta vastaan. **Suomessa oli tapettu yksitoistatuhatta työläistä.** Berlinissä iskettiin kuoliaaksi Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht, Leo Jogisches. Munchenissä ammuttiin Eugen Levine. Budepestissa hirtettiin Korvin. Odessassa salamurhattiin Jeanne Labourbe.

Koltshak on korkeimman vallan haltijana ja hallitsee ranskalaisen kenraalin, Janinin kanssa Siperiaa. Denikin pitää miehitettynä koko etelän. Judenitsh seisoo englantilaisen kenraalin, Marekin, kera Pietarin porteilla. Venäjän kommunismi on suljettu rautaiseen kehään. Kaukaasiasta Suomeen, Jäämerestä Krimille, Uraalilta Itämereen, missään ei mitään ulospääsytietä. Kansainvälinen taantumus punoo oka-aitojaan, pystyttää hirsipuita ja valaa yli koko maailman hävyttömiä valheitaan häväistäkseen kuristettua Venäjän proletariaattia vielä kuolemassaankin.

Kukaan ei vielä aavistanut mikä voimakas henki asui kommunististen komissaarien, suoraan tehtaista tulleiden ja kuuden kuukauden sotilaskasvatuksen saaneiden armeijajohtajien, upseerikokelaiden, jotka vielä eilen istuivat koulunpenkillä, matruusien, nuorten neitosten, naisylioppilaiden, ja punamyssyisten työläisnaisten rinnassa, mikä uhrausha lu eli heidän aivoissaan, mikä voima värisi heidän nyrkeissään. Tällöin koki maailma yhtäkkiä, että he olivat voittamattomia, että vallankumous, jonka sielu ja ruumis oli saanut muotonsa heissä, toisen vallankumousvuoden lokakuun päivinä jauhoi jalkojensa alla kolme taantumuksen voittoisaa armeijaa.

He olivat niitä ainoita vallankumouksellisia, jotka hävitetyssä Europassa, missä pyövelit hallitsivat, seisoivat kannoillaan. Ja he he kutsuivat veljiään kaikissa maissa saapumaan Moskovaan perustamaan työläisten Kolmatta Internationalea.

1920.

Koittaisiko vihdoinkin rauha? Vanha maailma oli nähnyt, ettei tätä kansaa voinut nyhtää juuriltaan. Smolnasta ja Kremlistä lähtenyt kutsu oli herättänyt vastakaikua Lontoossa ja Pariisissa, Buennos-Airesissa ja Tokiossa, San Fransickossa ja Sydneyssä ja Kap-kaupungissa. Anarkistit, syndikalistit, sosialistit, joka koulukunta, lahko, kaikki työläiset käsittivät, kaikki ihmiset, joilla vielä oli jälellä tulevaisuususkonsa ja -tahtonsa, että tässä oli todella kysymys uuden maailman tuskaisesta, vaivojatuottavasta synnytyksestä.

Terrorihallinta on lopussa. Tullaan tekemään rauha. Saarto lakkautetaan. Moskovassa kokoontuu maailmankongressi. Kommunistinen rakennustyö tullaan panemaan alulle. Kulutuskommuunit elpyvät, tehtaat kuroittuvat uusiin töihin. Raha on poistettu. Kaikki on kaikkien. Yhtenäinen, säännöstelty tuotantosuunnitelma. Työläisopistoja. Proletaarista kulttuuria. Sähköistämistä. Tuotannon siirtämistä ammattiyhdistyksille. Internationale.

Ei, toverit, ei sentään vielä niin lähellä päämaalia. Liian suuri välinpitämättömyys ja huolimattomuus lamauttaa vielä ihmisiä, jotta alkamanne työ voitaisiin suorittaa loppuun. Seisottehan vielä yksin huolimatta kaikesta innostuksesta, minkä olette miljoonissa proletaarisydämissä virittäneet. Ja juuri sen vuoksi, että olette yksin, mielitään yhä vieläkin iskeä teidät maahan. Palataan takaisin punaiseen terroriin, punainen armeija joutuu uudelleen jo muodostettujen työarmeijojen tilalle! — Ranska on tunnustanut wrangelilaisen Krimin valtion ja Puola ryntää Kieviin...

1921.

Vaikein nälänhätätalvi sodan jälkeen. Hermot järkähtyneinä luhistuksen edessä. Tykkienjylinä Kronstdatissa. Matruusit ja talonpojat kapinoimassa kommunistista vallankumousta vastaan. He eivät voi enään kestää, he ovat vieraantuneet omalle itselleen, heillä on niin monien sanomattomien kärsimysten jälkeen vain yksi tarve: saada peltonsa ja myydä se saadakseen kerrankin tarpeekseen syödä. Talonpoikaisten täytyy välttämättä saada hengähtää. Se on liiaksi menettänyt vertaan. Liian moni sen kirkassilmäisistä pojista on kuollut tai menehtynyt. Sille on varattava lepohetki. Ja heti kohta kun pahin puristus on ohi, antaa Lenin pysähdyskäskyn.

Niin, on todella annettava pysähdyskäsky! Sillä Europassa ei liikahda mikään. Kaksi sosialistista ja yksi ammatillinen internationale jatkavat surkeata olemassaoloaan ja rähmivät etanantavoin vanhaa, ennen ryömimäänsä uraa. Ja sisällissodan päätyttyä poltti hellittämätön aurinko Volgan alueen kuonaksi. Kolmekymmentä miljoonaa talonpoikaa, niiden joukossa viisi miljoonaa lasta, on tuomittu kuolemaan, ellei tapahtuisi voimanponnistuksen ihmettä, joka pelastaisi heidät.

Olkoon, että vallankumous peräytyy, mutta se ei tule pienimmässäkään kieltämään. Se tietää pysyttää kaiken voimansa. Ja se on jäävä proletaariseksi valtioksi, joka on aina valmis tukemaan muiden maiden työläisiä, jotka nousevat puolestaan täyttämään historiallisen velvollisuutensa. Se tulee ennenkaikkea säilyttämään koulunsa, kirjastonsa, suurliikkeensä ja punaisen armeijansa. Se on joka päivä yhä syvemmin tunkeutuva uuteen ja korkeampaan elämään heräviin kyliin. Se on säilyttävä ihmeellisen, kaikkiin uhrauksiin valmiin taistelurohkeutensa. Ja se on ennenkaikkea kuten tähänkin asti jäävä Internationalen polttopisteeksi.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 35:00 Canadan dollarista

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

LÄHETYSKULUT: 40c lähetyksistä alle $30; 50c lähetyks. $30—40; 60c lähetyks. $40—$60; 75c lähet. $60—$100. Yli sadan dollarin 25c sadalta dollarilta lisää. — Sähkösanomalähetyksille $3.50 lisämaksu.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Broadview Ave.

Piettejä Suomeen ja Suomesta tänne.

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

Työväen taistelurintamalta eri maista

Saksan kapitalistit keksineet toisenkin keinon

Maantieritari Mussolini kiskuripiirien uusi epäjumala.

Berliini, 31-10. — Tuli jo kerrottua, että Saksan suurrahakkaat ovat keksineet hyvän keinon maan pelastamiseksi ahdinkotilastaan. Nimittäin 8-tuntisen työajan poistamisen ja sen pidentämisen mikäli mahdollista 25-tuntiseksi. Mutta nyt he ovat alkaneet pohtia toistakin keinoa. Se ei kyllä ole mikään uusi, sillä tahrasi Noske jo aikaa kätensä ja sillä on jo ennenkin «pelastettu maata ahdinkotilasta» sillä seurauksella, ettei se ole koskaan ollut sellaisessa pinteessä kuin nyt. Mutta keino on tullut uudelleen päiväjärjestykseen uuden verisen miehen, Mussolinin, kautta, joka uhkaa kaikkia edeltäjiään unhon yöllä. Mussolini on nostanut valkoisen terrorin uudelleen porvarilliselle kunniatilalleen, Mussoliini on kirkastanut lahtaritraditionin ja uudelleen osoittanut, että silloin kun porvaristo on umpikujassa, kun sen systeemiä odottaa perikato, on sentään aina varmin keino joukkohaudat ja nälkäleirit, kidutetun proletariaatin luista jauhettakoon porvarismille uutta elinvoimaa, työläisten mäihäksi isketyistä kalloista vuotakoon uusi elinmehu kauppaan ja teollisuuteen, henkiseen viljelykseen, runouteen. Fascisteilla on takanaan suurteollisuuden harjoittajat huijauspankit sekä d'Annunzio, kuten valkokaartilaisilla Suomessa oli takanaan suurrahakkaat ja Kiantonsa, ja Vilkunansa; joskaan viimeksimainituilla ei ole italialaisen virkaveljensä kykyä, on heillä kuitenkin tämän julkeus!

Mutta puhuimme saksalaisten suurkiskurien «uudesta keinosta». Tämä uusi keino on entistä kylmäverisempi lahtarismi. «Italian fascistien suuri menestys on tehnyt heihin syvän vaikutuksen». Taantumukselliset piirit kautta Saksan mutta varsinkin Baierissa, jotka tähän asti ovat sosialidemokraattien kanssa yhdessä sättineet kommunisteja siitä, että nämä halveksivat «rauhallisia keinoja ja parlamenttia», tuovat peittelemättä ilmi halunsa päästä parlametista Mussolinin tavoin! Juuri päättyneessä saksalaiskansallisten kongressissa lausuttiin tämä ajatus moneen kertaan ja ilman mitään tekopyhyyden riepuja. Täällä antoi johto selvään ymmärtää, ettei tästä alkaen aijottu pitää niin suurta lukua parlamentista, vaan suunnattaisiin toiminta parlamentin ulkopuolelle. Puolueen puheenjohtaja Hergt käytti oraakkelikieltä ja lausui ennustuksen: «Ehkäpä kuuluu meille tänä talvena: Saksalais-kansalliset rintamalle!»

Tämä ennustus ei itse asiassa kuitenkaan ollut ennustus eikä mikään, sillä hehän ovat jo astuneet rintamalle. Koomillisen vaikutuksen vain tekee, että sen nyt huomaavat muutkin kuin kommunistit. Sirkus Buschin kahakkahan äskettäin Berlinissä oli tyypillinen etuvartijataistelu. «Rote Fahne» ilmoitti äänekkäästi jo ennakolta, että tässä oli kysymys päivän selvästä lahtarismista. Mutta paitsi luokkatietoisia työläisiä ei tätä uskonut kukaan. Ei porvarit eikä sosialidemokraatit. Päinvastoin, lähetti sosialidemokraattinen poliisimestari miehensä pamputtamaan lahtarimielenosoitusta estävät työläiset puolikuoliaaksi, vangitutti kaikki kommunistiset johtajat jne. Ja nyt, pari viikkoa sosialidemokraattisen lurjuksen järjestämän verisaunan jälkeen, ovat sekä sosialidemokraatit että demokraatit järkähtämättömän selvillä siitä, että silloin todella oli kysymys lahtarismin esiintymisestä. Nyt kirjoitetaan taholla, missä pyydetään päästä pienimmästäkin kommunismin vivahduksesta, että «Vapauden ja järjestyksen liitto, joka sirkus Buschin luona tappeli kommunistien kanssa, ja ne yhdistyksset, joita teknillisen hätäavun naamion suojassa perustetaan kautta maan, **muodostavat ilman epäilystä saksalaisen fascistiliikkeen pohjan».**

Ja Berlinin poliisimestarin a Nosken ja Severingin (jälkimäinen on valkoisen terrorin turvin toimittanut kuritushuoneeseen viitisentoista tuhatta työläistä!) äänenkannattaja, Vorwärts, se on myös yhäkkiä päässyt tämän «kammottavan» tosiasian hajuun — merkillistä kuinka myöhään totuus mahtuu sosialidemokraattisten harlekinien nahkaan. Kalpeana liikutuksesta ärisee tämä kaiken vanhan kunniansa sikamaisessa prostitutionissa hävittänyt lehti, mikä läheinen yhteys vallitsee italialaisten fascistijohtajain ja Saksan taantumuksellisten piirien välillä. Mussoliini on lehden tietojen mukaan äskettäin käynyt neuvottelemassa saksalaisten taantumuksellisten kanssa. Samoin on tehnyt muudan hänen kenraaleistaan. «Meillä Saksassa on etenkin syytä pitää silmämme auki» kirjoittaa Vorwärts. Ja siinä se on vallan oikeassa.

Mutta jos lehti odottaa, että sen

...lle annettaisiin jokin muu kuin ...änksen arvo, niin se erehtyy. ...i kuka on enemmän ajanut ...arismin asiaa Saksassa kuin se, ...a ärsyttänyt Noskensa ja muut ...set miehet «oman» luokkansa ...ppuun, kuka häikäilemättömim... ...kuin se provosoinut virkaval... ...kuristamaan «Rote Fahnen» ja ...ta kommunistilehtiä vain siitä ...ttä, että ne ovat joka nume... ...ssaan jo vuosikausia varoittta... ...et lahtarismin vaarasta ja sosia... ...demokraattisen johdon petoksesta ...e palveluksessa?

Ja kuitenkin saattaa «Vorwärts» pelko olla vilpitön. Scheidemann ...ä jo sinihapposuihkun. Lempo tie...ttöön mitä happoa tässä vielä ku...n saa! Sillä lehdellä saattaa sel...ärä hetkinään olla pieni aavis...s siitä, ettei Mammonaa koskaan ...ulrella liikaa, ja että jos tässä ...eesismi vain paisuu paisumistaan, ...in mene tiedä, ehkäpä saa tässä ...ielä viaton, kiltti ja aina palveluk...een altis sosialidemokraattikin ...aikkapa kuulaa kalloonsa. Se her...ain ystävyys, se on aina ollut ...elvetin oppia!

Mutta samaan aikaan kun «Vorwärts» vierittelee krokotiilinkyyneliään, on «Rote Fahne» lakkautettuna «Vorwärtsin» miehen mahdollisuuksystä! Kyllä siis käskee uikuttaa sitä, että lahtarismi kukkoilee!

*

Ihme on tapahtunut! Juuri tätä kirjoittaessa ilmoitetaan, että Preussin sisäministeri on lyhentänyt «Rote Fahnen» lakkautusajan 14 päivästä neljään; Sosialidemokraattisen johdon löytäretken jälkeen, minkä tuloksena oli uhkaava lahtarismi, sietää taas päästää todenpuhuja pässinkarsinasta! Ellei armoituksella tähdätä enempää; jonkin varaamista, mikä tiukan tullen ensimäiseksi paiskataan päällehyökkäävän lahtaripuhvelin sarviin!

Toverilehti kirjoittaa sisäministerin «jalomielisyyden» johdosta: «Täten on siis loppunut yksi välikohtaus uusimmassa kommunistiajojandössa. Hallituksella ei ole sotaretkillään mitään onnea. Suuri jahtikierros kommunistista puoluetta vastaan sirkus Buschin kokouksen jälkeen on lyyhähtänyt viheliäisesti lajään. Yleisen mielipiteen silmissä paljastui poliisilaitos lahtarien suojelijaksi, ja oli sen hellitettävä, kun jopa porvarillisetkin lehdet ratkaisivat sitä siitä. Suuri hyökkäys kommunistipuoluetta vastaan päättyi siihen, että oli ryhdyttävä suojelemaan valtakunnakansleria taantumuksen murha-aikeista.»

Kautsky ja kumppanit pörssijobbarien asiamiehenä

Saksalaisten pörssihyeenain äänenkannattaja «Berliner Börsen-Curirer» kirjoittaa lokakuun 6 pnä aamunumerossaan yhdistyneestä sosialidemokratiasta. Kirjoitukselle on ominaista rehellinen avosydämisyys. Huomauttamalla Nurnbergin kongressin päätöksestä Karl Kautskyn johdolla työskentelevän ohjelmakomitean asettamisesta, lausuu lehti, että mainittu komitea «on varmaan laativa melkoisen radikaalisen tulevaisuusohjelman». Mutta tämä ei kuitenkaan tuossa pörssilehdessä herätä pienintäkään levottomuutta. Se tietää, että kaikki riippuu yhdistyneen sosialidemokratian politiikasta eikä jyrkistä sanoista sen ohjelmassa. Ja tähän politiikkaan on pörssijobbarien äänenkannattaja varsin tyytyväinen. Mutta puhukoon pörssilehti itse puolestaan:

«Karl Kautsky, joka kohtelee varsin kovakouraisesti Görlitzin ohjelmaa, koska se ei ole täydessä puhtaudessaan pitänyt kiinni marxismin vanhoista tunnuksista ja periaatteista, on kirjassaan, jossa hän juuri kritikoi tätä ohjelmaa — sen nimi on «Proletaarinen vallankumous ja sen ohjelma» — ja joka on porvarillisellekin politikoitsijalle lukemisen arvoinen —, juurtajaksain ja jokseenkin vilpittömästi tuonut esiin, että edessämme oleva pitkä ylimenoaika tulisi tarjoamaan varsin paljon kapitalismia mutta vain ylen vähän sosialismia. Aikaisemmin kuului hänen mielukysymyksensä: «Mitä tapahtuu päivä sen jälkeen, kun proletaarinen vallankumous on kukistanut kaptialismin herravallan?» Nyt on sosialidemokratia keksinyt, että tähän voidaan vastata vain: «Kapitalismin tappion jälkeen jatkuu kapitalismi edelleen.» Kun vanhan järjestelmän aikana hidasteltiin pakottavan tarpeen vaatimien reformien suhteen sillä perusteella, etteivät olosuhteet vielä ollet kypsät tällaiselle edistysaskeleelle, niin torjui sosialidmokratia suuttumuksella moisen verukoimisen — ja usein täydellä syyllä, mutta itse etsii se nyt samallaisesta todistelutavasta lohdutusta ja itsepuolustusta. Se noitun ja pilkkaa bolshevikkejä, jotka todella ovat yrittäneet päivää jälkeen sosialistisen vallankumouksen toteuttaa sosialismia käytännössä.

Ja Kautsky tuhlaa monta sivua mainitusta kirjastaan kaikella perusteellisuudella osoittaakseen, että kapitalismin vähitellen tapahtuva muuntaminen sosialismiksi oli äärimmäisen vaikea tehtävä ja ettei sen läpiajamisessa voida noudattaa tarpeellista varovaisuutta ja malttia. Jos sosialidemokratia politiikassaan todella osoittaa tällaista varovaisuutta ja mielenmalttia, niin voidaan sitä porvarillis-demokraattiseltakin näkökannalta teoreettisena radikalismina — «päämäärä»-radikalismina suvaita, vaikka se ei jaksaisikaan luopua koko historiallisesta menneisyydestään. Ei tarvitse epäillä, etteikö sosialidemokraattisilla johtajilla, joilla jo on takanaan joidenkin vuosien parlamenttaarinen koulutus ja jotka jopa ovat istuneet porvarillisten virkaveljiensä rinnalla ministerituoleilla, olisi tahtoa malttavaisuuteen.»

Ja niin ovat pörssihyeenat parhaassa rauhassa. He tietävät voivansa täysin luottaa sosialidemokraattisiin johtajiin. Ja käytäntö on osoittanut heille, ettei heidän tarvitse olla huolissaan sosialidemokratian «vasemmistostakaan», entisistä riippumattomista.

Mutta pörssihuijarit eivät sittenkään ole täysin levollisia. He voivat luottaa sosialidemokrattisiin johtajiin, mutta entä sosialidemokraattiset joukot? Sosialidemokraattisten työläisten jyrkentyminen ja kommunistipuolueen luittuminen, kas se tuottaa heille huolta ja päänvaivaa. Lehti huomauttaakin, ettei käy salaaminen, että kommunistipuolueella on tänä talvena poliittiset konjunktuurinsa. «Nämä konjunktuurit käyvät sitäkin vilkkaammiksi, jos kallistumisen lisäksi tulee suurempi työttömyys. Ja tällaisen työkriisin vaara ei nykyisen «suotuisan» valuuttakehityksen vuoksi ole vähäinen, sisäinen kallistuminen kun ei ota pysähtyäkseen niin äkkiä, ja saksalaisten hintain ja maailmanmarkkinahintain välinen ero kutistuu arveluttavan nopeasti.»

Ainoa mitä Saksan kapitalistit pelkäävät, on kommunistipuolueen lujittuminen. Ja tässä tekee pörssilehti mielenkiintoisimman tunnustuksensa. Kapitalistit tietävät, etteivät voi omin apuinsa pelastautua hädän havauttaman proletariaatin tieltä, ja että **vain sosialidemokratia voi heidät pelastaa.** Ja sen ehtona on, että sosialidemokratia pidättää käsissään työläisten johdon. Siksi on sosialidemokraattien turvauduttava joihinkin radikaalisiin puheenparsiin. Mutta kapitalistit vain iloitsevat siitä. Avomielisesti kirjoittaakin pörssihuijarien äänenkannattaja:

«Mitä paremmat konjunktuurit on kommunisteilla, sitä radikaalisemmaksi tulee tai on ainakin tulevinaan sosialidemokratia. Sosialidemokraattiset johtajat .... ovat sisällisesti riemuissaan siitä, että porvarillisten puolueiden ja eturyhmäin vastarinta estää heidän (radikalisminsa) vaikutusta. Tämän vastarinnan synnyttämän vihan luovuttavat he tietysti porvareille samalla kun käyttävät sitä puoluepoliittisesti hyväkseen. Sillä heillä ei tällaisina aikoina ole muuta päämäärää kuin työväestön pitäminen johdossaan. Mitä enemmän ja seurausrikkaammin kommunistinen kilpailuagitationi herättää valveille proletaarisia luokkavaistoja, sitä enemmän luulevat sosialidemokraatit olevan välttämätöntä ottaa ulkonaisessa esiintymisessään varteen nämä vaistot. He vaikuttavat täten — ja tämä on porvarillisenakin politikoitsijana myönnettävä — mikäli varjelevat kapinoilta ja keikauksilta, ei ainoastaan omien puoluepoliittisten etujen hyväksi, kansan ja yhteiskunnan hyväksi kokonaisuudessaan.»

Ja lopuksi lehti huomauttaa, että vaara on tässä vain siinä, että sosialidemokratialle «palosammutustyöstään» maksettava korvaus saattaa nousta niin suureksi, että siitä on vahinkoa vapaudelle ja taloudelle. Mutta pörssihuijarit ovat joka tapauksessa sitä mieltä, että sosialidemokratialle on maksettava jotakin korvausta. Sillä eihän heidän sovi ilmaiseksi pyytää proletaarisen taistelun jarrutusta — «palosammutustyötä.» Tätä ammattia vakuuttavat itse porvaritkin sosialidemokraattisten johtajien harjoittavan. Tarvitsevatko työläiset siis sen enempiä todistuksia?

Karjalan vuoriteollisuus.

Heti rekikelin alettua alotetaan katinkullan kuljetus sen louhintapaikoilta Kemin kihlakunnassa. Valmiina on jo useita tuhansia kiloja. Tavaran kysyntä ulkomailla on vilkas.

Karjalan marmorin kysyntä varsinkin Ruotsiin, Tukholmaan, on vilkasta. Saapuu lukuisia tiedusteluja Kargostorgalle marmorin hinnoista ja kuljetusmahdollisuuksista. Ruotsalaiset ovat arvelleet Karjalan marmorin belgialaista marmoria paremmaksi. — K. Kom.

Tietoja Neuvosto-Karjalasta

Karjalan puutavaroita ulkomaille.

Lokakuun alkupäivinä läksi Pietarista höyrylaivat Fidalgo ja Slesvig vieden mukanaan Karjalan puutavaraa 1,350 standardia. Nämä tavarat myydään Englannissa Arcosin välityksellä. Puutavara on ensiluokkaista. Osittain se lajiteltiin Pietarissa uudelleen. Kuormaus siellä sujui hyvin. Työssä oli suomalainen työkunta.

Pian lähtee kolmannessa laivassa 600 standardia.

Nämä ovat ensimäiset puutavaralähetykset, jotka ovat toimitetut välittömästi Karjalan omien elinten kautta ja etupäässä Kargostorgin (Karjalan valtion-kauppaosaston) toimenpiteistä.

Karjala saa Arcosilta (Venäjän kauppatoimisto Lontoossa) etumaksua 8 puntaa stardardilta. Lopputili suoritetaan tavaran myytyä.

Äänisjärven rannoilta on Pietariin kuljetettu myöskin vanha eksporttitavara, noin 10,000 standardia. Se kuuluu Venäjän ulkomaakauppakomisariaatille, joka osti sen.

Mainittujen määrien lisäksi on Pietariin tänä kesänä kuljetettu ja siellä myyty 2,000 standardia puutavaraa paikallista tarvetta varten. — Karjalan Kommunista.

Karjalan Kauppayhtiön edustaja Petroskoissa.

Karjalan Kauppakorporatsiooni (Karelian Trading Corporation) joka on perustettu New Yorkissa, on lähettänyt Karjalaan puheenjohtajansa, Henry Askelin. Hän on saapunut Petroskoihin ja on hänellä monenlaisia suunnitelmia Karjalan ulkomaakaupan suhteen. — Karjalan Kommuunista.

Karjalan ulkomaisista ostoksista.

Karjalan Helsingissä oleva kauppavaltuutettu on saanut toimekseen ostaa Karjalan metsäkomitean töitä varten hevosia 200 kpl sekä suuremman määrän nahkaa ja vaatetavaraa. Samoin on Suomesta ostettu sahoja ja kirveitä.

Amerikasta on Kargostorgan edustaja ostanut Karjalaan villieläinten pyydyksiä (träppejä).

Saksasta on ostettu metsästyspyssyjä ja lääkeaineita. — K. Kom.

Pellavaa Karjalasta.

Kargostorg on alkanut kerätä Karjalasta pellavaa. Puudsoin kunnasta saa se kokoon useita tuhansia puutia. Tavara lähetetään ulkomaille. — K. Kom.

Valurautaa Karjalasta ulkomaille.

Kargostorg myy parhaillaan Valasminskin ruukilta Tulema järvellä ulkomaalaisille ostajille 100 tuhatta puutaa (puuta 36 paunaa) valurautaa. — K. Kom.

Lenin tervehtää Karjalaa.

Karjalan talousneuvoston puheenjohtaja Schottman oli lokakuun loppupuolella tov. Leninin puheilla. Karjalan Kommunin mukaan Schottman lähetti seuraavan sähkösanoman Petroskoihin:

«Persoonallisessa keskustelussa valtuutti Vladimir Iljits (Lenin) minut tuomaan ilmi hänen kiitollisuutensa Karjalan Työkansan Kommuunin työtätekevälle väestölle Karjalan alueen puoluekonferenssin ja neuvostojen edustajakokouksen lähettämien sähkösanomien johdosta. Vladimir Iljitsh seuraa lämpimällä osanotolla Karjalan Työkansan Kommuunin yksimielistä työskentelyä ja toivoo sille parhainta menestystä.»

KARJALAN TULO- JA MENOARVIO

Lienee Euroopan ainoa maa, jonka tulot ja menot ovat tasassa.

Karjalan toimeenpanevakomitea on lopullisesti vahvistanut vuoden 1923 tulo- ja menoarvion Karjalan Työkansan Kommuunille. Mielenkiintoisin puoli budjetissa on se, että tulot vastaavat menoja, mikä on tätä nykyä harvinaisuus Euroopan maissa.

Karjalan tulo- ja menoarvio kokonaisuudessaan on seuraava:

K. T. K:n Talousarvion Tulopuoli v. 1923.

I. Tulot:	Kultaruplissa
1. Suoranaiset verot	263000
Elintarvevero	200000
Työkyytivero	100000
2. Välilliset verot	180000
3. Tullitulot	300000
4. Kuljetus ja Yhteislaitoksien tulot	10000
5. Valtion omaisuuden tulot	2225000
6. Kansallistutettu teollisuus:	
Tuotantojen osasto	153000
Pohjois-Venäj. Metsätrusti	400000
Pietarin metsätrusti	20000
Karjalan Kauppaosasto	150000
Onegan tehdas	80000
Kalastustrusti	5000
Myllyosasto	10000
Karjalan metsäkomitea	200000
Karjalan valtiokauppaosasto	2000
7. Keskuksen korvaukset yleisvaltakunnallista olevista menoista	100000
8. Tulot yhteiskuntavakuutuksesta	168000
9. Muita tuloja	125000
II. Ylimääräiset tulot	
1. Keskuksen korvaukset yleisvaltk. luonnetta olevista menoista:	
a) rahamerkkeinä puutavaran valmistuksesta	400000
b) viljalainoina	600000
Kaikkiaan	7,211,000

K. T. K:n Talousarvion menopuoli v. 1923.

Osastojen nimitys	Kultarup.
1. Karj. kom. ja Neuvosto Hallinto-osasto	40300
2. Karjalan edustus Moskovassa ja Pietarissa	12000
3. Valtion tilastotoimisto	40000
4. Työväen ja talonpoikain tarkastus	21000
5. Oikeusosasto	190000
6. Valistusosasto	940000
7. Työosasto	40000
8. Terveysosasto	820000
9. Yhteiskuntahuolto-osasto	120000
10. Karj. raha-asiain osasto	250000
11. Maaosasto ja metsähallinto	580000
12. Elintarve hallinto	160000
13. Talousneuvosto	25000
14. Tuotantojen osasto	30000
15. Miliisi	200000
16. Yhteys alueella: 21 postiasemaa	50000
17. Kunnallisosasto	10000
18. Apumaksuja kaupungeille ja kunnille	150000
19. Karj. Toimp. Kom. käyttövaroiksi	150000
Yhteensä	4,641,000
20. **Tuotantoon ja liikeyrityksille liikepääomaa:**	
Radiopuhelimeen	70000
Karjalan Metsäkomitealle	2000000
Onegan tehtaalle	400000
Tuotantojen osastolle	100000
Yhteensä	2,570,000
Kaikkiaan	7,211,000

Eri paikkakunnilta

WANUP, ONT.

Näin kysymyksiä A. Tainiolta Vapaudessa No. 133, jossa hän pyytää vastausta seuraaviin kysymyksiin: Onko sopivaa kuulua henkilön kahteen osastoon yhtaikaa? Ja onko laillista (miksi ei sopivaa) ottaa jäseneksi Suomesta tulleita jälestä v. 1918 ilman tutkijakomitean lupaa? Ja onko sopivaa osaston toimia käsi kädessä vastapuolueen kanssa? Toimitus kylläkin vastasi näihin kysymyksiin, mikäli niihin voi vasta. Siis en katso tarpeelliseksi niihin enempi vastata, mutta tuntiessani näitten kysymysten tarkoituksen ja ytimen, niin tahdon kritiseerata Tainiota etenkin jälkimäisen kysymyksen johdosta. Tainio ei kylläkään kysyessään mainitse siitä olisiko jossakin osastossa niin tehty, mutta jälkimäisen suhteen olen varma, että hän tarkoittaa Wanupin S. S. osastoa, koska hän on sen kysymyksen tuonut esiin osaston kokouksissa jo useammasti, niin kysyn Tainiolta ensin, ketä hän tarkoittaa vastapuolueella Wanupissa? Minun tietääkseni ei täällä ole mitään vastapuolueita enkä tunne ketään henkilöä nimellisesti joka kuuluisi johonkin vastapuolueeseen, jos emme ota lukuun Tainiota. Ja hänkään ei ainakaan julkisesti kuulu mihinkään vastapuolueeseen. Hän on ollut Wanupin S. S. osaston jäsen ainakin tähän asti.

Osastomme kylläkin on pannut iltamia toimeen järjestymättömien työläisten keskuudessa, poissa osaston omistamalta talolta, paikoissa mihin huonojen teitten ja pitkien matkojen vuoksi on voitu saada toimeksi paremmin onnistuneet iltamat. Pääasiana ollen saada osastollemme vähän tuloja, että voitaisiin korvata velat, mitä osastollamme on, nimittäin rakennusvelat ja samalla myöskin voitaisi tutustua näihin toiskielisiin työläistovereihin. Emme voi kylläkään paljon harjoittaa mitään erityisempää agitationia heidän keskuudessaan, koska olemme niin lyhyenä maan kielestä, että he kuitenkaan eivät ymmärrä jos heille puhuisimme mekin. Mutta tutustuminen heidän kanssaan on mielestäni tarpeellista ja oikein iltamien kautta, koska sen verran voimme kuitenkin toimittaa millä asialla liikumme. Heidänkin keskuudessaan voi olla myöskin taistelutovereita ja kun he tulevat meitä tuntemaan, niin sitten yhdessä heidän kanssaan voitaisi järjestää oikein onnistuneita agitationi-iltamia ja näin olisi saatu pe-rille kaksi tarkoitusta.

Mielestäni olisi parempi, ainakin alussa, näitten järjestymättömien kanssa menetellä siten että saada heidät ensin kiintymään vaikka tanssi-iltamiin ja sitten vähitellen sen mukaan kun voidaan selvittää heille järjestymisen merkitystä, selittää siitä heille.

Punalippu liehuu vapaana Pietarista Vladivostokiinkiin asti, kautta laajan Venäjän. Silloin tällöin se hulmahtaa esiin siellä täällä, kautta laajan Amerikan, myös Berlinistä Bagdaadiin asti on sen kannattajat kohottaneet missä ennen piti Saksan monarkistien lipun olla ylinnä, siellä nousee punalippu, siellä toverit toimivat. He eivät ainoastaan taistele sortajiaan vastaan, vaan he järjestävät joukkoja yhteiseen rintamaan. Kautta näitten kenttäin näemme paljon väsyneitä tovereita, he ovat väsyneet toimintaan, istuvat ulkona taistelulinjasta ja valittavat. Niin olemme toiminut, nuoruutemme olemme ahertanut ja pennimme uhranneet ja ainainen riita ja sekasorto on ollut tulos. He joskus ovat riiston tuntenut ja mukana olleet. Mutta eivät kai ole lukeneet että Roomaa ei päivässä rakennettu. Mutta on vielä toivoa tällaisistakin tovereista. Sattuu että he väsymyksensä unohtavat ja rintamaan yhtyvät entistä tarmokkaammin. Mutta kun tarkastelemme tätä rintamaa edelleen niin näemme siinä paljo lurjuksia, provokaattoreita, he aina ovat mukana, sotkemassa ja hajottamassa. He koettavat repiä hajalle ennen tehtyä ja kavalasti vastustaa toimintaamme edelleen, mutta kautta tämän laajan rintaman tehdään puhdistustyötä tällaisista aineksista, erotetaan pois ja luodaan luja yhteinen rintama, joka pystyy hyökkäämään ja puolustamaan itseään. Tähän rintamaan otetaan ja kootaan juuri työläisiä, työläistovereita, huolimatta siitä ovatko ennen olleet järjestyneitä tai ei. Siis toverit kaikkialla toimikaa tarmokkaasti ja minkä keinon parhaaksi näette joukkojen järjestämiseksi, niin toimikaa sen mukaan.

Kirjeenvaihtaja.

TROCHU, ALTA.

Osastomme toiminta on aivan lamaantunut. Tämä meidän huono aika lienee tuon aiheuttanut, joka minun ymmärtääkseni pitäisi olla toisin. Sitä mukaa kun meitä kiristetään niin meidän ei ole aika hellittää. Jos rosvot eivät olisi kontrolleeraamassa meidän tuotteitamme niin tämä kuiva aika ei meille mitään vielä meinaisi. No niin, tämä ei liene vielä kylliksi meille opettamaan, koska taantumus näyttää saavan jalansijaa ja luokkatietoisuutemme vanhentua. Yksi huono puoli meillä on että emme käytä kylliksi kirjallisuutta ja sanomalehdistöä. Onhan meillä sellaisia veikkoja joille ei tule vielä minkäänlaista lehteä. Ja meillä nykyään on kelpo hyvät lehdet. Täällä Canadassa me tarvitsemme vaan isomman lehden, ettei tarvitsisi tilata kajan takaisia lehtiä.

Niin olinpa unohtaa. Meillä oli perheiltama viime sunnuntai-iltana, joka oli kyllä hauska. Ohjelmaa tuli että aika kului hauskasti. Lapsilta oli pieni näytöskappale, joka meni jotakuinkin. Nyt vanhemmilla tärkein tehtävä on opettaa ja ohjata lapsia luokkatiedon aakkosia oppimaan. Nyt näemme että me vanhemmat emme ole paljon «pukkiakaan», vaan me pakkaamme olemaan kaikellaista muuta kuin suoria luokkataistelijoita.

CONNAUGHT STA, ONT.

Timminsin S. S. osaston tekemä päätös oli Vapaudessa joku aika takaperin, koskien allekirjoittaneelle toveriluoton myöntämistä, jossa he vaativat allekirjoittanutta julkaisemaan lehdessä anteeksipyyntönsä.

Olin 15 vuoden vanha silloin kun värväydyin suomalaiseen «Viron Vapauttajajoukkoon» helmikuun lopulla, 1918, jossa palvelin kuormastossa noin kolme viikkoa ottamatta osaa taisteluun missään muodossa, jonka jälkeen tulin joukon mukana takaisin Helsinkiin, josta jatkoin matkaani kotiseudulleni Alavuuden asemalle, Kuortaneen pitäjään, V. l.

Ollen nuori, kokematon ja kasvanut ympäristössä joka oli läpeensä valkoista, lähdin edellämainitulle retkelle tietämättä kuinka suuren rikoksen siinä tein Viron, Suomen ja koko maailman järjestyneitä työläisiä kohtaan.

Rikokseni suuruuden olen tullut huomaamaan mieheksi vartuttuani. Joutuessani raatamaan kapitalistien hyväksi, itse saamatta tuskin kunnollista ruokaa ja vaatteita.

Joten olen nyt halukas pyytämään anteeksi rikokseni ja sovittaakseni sen tulen tekemään kaikkeni yhteisen asiamme eteen.

Juho Heinonen.
Connaught Sta., Ont.

Oikeaksi todistaa S. G. Neil.

Toisiakin toverilehtiä pyydetään ottamaan tämä palstoilleen.

Kaleva Suomalainen Apteeki

Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevain oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

KUMMITAVAROITA

Kuumavesipussia, hinta $1.25, $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00.
Kuumavesipussin letkuja, hinta $1.00
Ruiskuja naisille, hinta $3.50
Ruiskuja miehille, hinta $1.00
Ruiskuja lapsille, hinta .35
Korvaruiskuja, hinta .35
Nenäruiskuja, hinta .35
Varmuusesineitä naisille, hinta $3.50
Varmuusesineitä miehille, hinta $3.00 tus.
Kääreitä, plaastaria y.m.
Haavapumpulia 25c, 40c, 75c, $1.50.
Haavakääreitä 1' 20c, 2' 25c
Munuaisplaastaria .50
Selkäplaastaria .35
Rintaplaastaria .50
Kummiplaastaria .25
Anistippoja, yskään, hinta .50
Emätippoja, koliikiin ja sydänaluskipuun, hinta .50
Eetteritärpättiä, yskään ja hengenahdistukseen .50
Exzemasalvaa, hinta .75
Hoffmannin tippoja, sydänaluskipuun .50 ja $1.00
Halvausvettä, hinta .50
Hiusöljyä, hinta .50
Hammastippoja, hinta .25
Hammaskittiä, hinta .10
Hammaspulveria, .25 ja 50c.
Hammasharjoja, hinta 25c, 40c, 50c ja 75c.
Hemoroidesalvaa, hinta .75
Hajupihkaa, hinta 25c unssi
Intinlinjamenttia, hinta .50
Ihosalvaa, hinta .35
Kamferttia, kuivaa 25c unssi
Kamferttiviinaa, hinta .50
Kamferttilinjamenttia .50
Kamferttiöljyä, hinta .50
Kolmenlaisia tippoja .50
Luulinjamenttia .50
Mikstura Simpleks .50
Nervin tippoja .50
Parranajosaipuoita .50
Päänkivistyspulveria .50
Pikiöljyä .50
Puunöljyä .50
Puhdasta Norjan kalamaksaöljyä, hinta 50c ja $1.00
Prinssintippoja .50
Preserveeraavia tippoja .50
Riigabalsamia .50
Silmävettä .60
Silmäsalvaa .50
Suu- ja hammasvettä .50
Snellmannin koliikkitippoja .50

Tilatkaa meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y.m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 tai sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelot asiamiehille.

KALEVA APTEEKI

168 So. Algoma St. — **Port Arthur, Ont.**

W. A. CARLEY, Omistaja ja apteekkari.

K. G. K. NYMAN, Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari.

Soo, Out,. Ilmoituksia

SAULT STE MARIEN SUOMALAISET OSTAKAA LEIPÄNNE
A. ANGILAN LEIPURILIIKKEESTA
27 ALBERT ST. EAST. — PHONE 1230—J.
Tilaukset toimitetaan nopeaan. — Kirjeosote (FINNISH BAKERY)

HINSPERGER HARNES COMPANY Ltd.
— valmistaa —
Algoma leimalla varustettuja valjaita, telttoja, ikkunavarjostimia, autokattoja, plänkettejä, auton konesuojuksia.
Sault Ste Marie — Ontario.

Kylmillä ilmoilla tarvitsette hyvän
KUUMAVESIPUSSIN
Hinnat $1.00, $1.50, $2.00, $2.50.
Jokainen tauttu.
NUTSONS DRUG STORE
Gore & Albert St. — Soo, Ont.

E. Hautalan Sauna
Avoinna joka tiistai, keskiviikko, perjantai ja lauantai.
Huron ja Albert St. kulmassa.
SOO, ONT.

McFadden & McMillan
Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.
Konttori:
SAULT STE. MARIE, ONT.
Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

BARNES DRUG CO.
Suomalainen Ulkolähetys apteekki:
Canadan Soossa
Ainoa Soossa oleva apteekki, joka ilmottaa Vapaudessa.

AUTOAJURI
Puhelin 1157 J.
CHARLIE HÄYRINEN
354 Albert St. W., Soo, Ont
Kaikenlaista muuttoajoa tehdään.

Erikoinen huomio annetaan Suomalaisille.
DR. A. B. WEST
SELKÄRANKATOHTORI
Tarkastetaan X-sähkösäde koneella
217 Gloucester St., Soo, Ont
Phone 1306
Kymmenen vuoden kokemus suomalaisten keskuudessa.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Brien
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot.
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario.
Konttori vastapäätä Sault Streettiä.
Rahaa lainataan halvimmalla korolla.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Ains päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

ENSILUOKAN RÄÄTÄLI

tekee uusia pukuja sekä korjaa vanhoja. **O. Koivula, Box 1504, Sudbury, Ont. Phone 1433.**

Räätäli H. Kauhanen, otan vastaan alaani kuuluvaa työtä 9 Lisgar St., Box 524, Sudbury, Ont.

Metsämiehet ja kämppien runnaajat huomatkaa! «Shoe Hospitalista» voitte tilata yskän lääkkeitä, niin sanottuja Shoe-packs, eli lapikkaita, joiden avulla voitta estää kylmyyden tulemasta jalkojen kautta. Tilaus voidaan lähettää allaolevalla osotteella. Vanhoja kenkiä korjataan nopeasti ja hyvin, käyttäen ensiluokkaisia tarpeita. Kenkiä voi lähettää meille-postissa korjattavaksi. Kaikki hinnat kohtuulliset. Osote: Hillman & Lehtoranta Co. Box 778, Sudbury, Ont., Can.

NORTH CAFESSA

saa maukkaan mojakan, viiliä ja muita aterioita tilauksen mukaan suomalaiseen malliin laitettuna sekä kahvia hyvien leivosten kanssa. Auki klo 6:sta aamulla klo 12 illalla. Palloruuma samassa paikassa. Phone 1398. Box 1369.

Mrs. Hilja Pulkki.

FORT WILLIAM, ONT.

Kämpille ja linjoille parhaimmat kovatleivät ja korput valmistaa **Kotileipomo,** kaksoiskaupunkien suurin suomalainen «pullasappa». Kaikkia alaan kuuluvia tuotteita valmistetaan.

Huom.! Taas katkaistu hintoja.

Postiosote: **Home Bakery Co.,** 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin S. 1338.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli, Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

SOO, ONT.

J. Allan kello- ja kultatavarain liike 712 Queen St. E. Ensimäinen talo isosta postikonttoorista itäänpäin.

TIMMINS, ONT.

Parturiliikkeeni sijaitsee 55 -- 4th Ave.

F. Alanen

Räätäliliikkeeni sijaitsee Balsam streetin ja 5:nen avenuen kulmassa. **J. Rintanen.**

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

PORT ARTHUR, ONT.

J. Arnion lihakauppa, 819 Bay St., Port Arthur, Ont.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.

I. S. Salo, 17 Johnson ave.

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

HALUTAAN TIETÄÄ

Haluaisin saada tietää veljestäni **Anselm Mäestä,** kotoisin Pöytyän pitäjästä, Turun ja Porin läänistä, Suomesta. Jos ei hän itse satu tätä huomaamaan, niin pyydän hyväntahtoisesti hänen tuttaviensa ilmoittamaan hänelle. Frans Mäki. Osote: Suomi, Viipuri, Tammisuon asema.

A. FOURNIER,

LIMITED

HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI

BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY,

VAKUUTUKSIA

Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

HUOMATKAA

Ehdottomasti parhaat korput ja kovatleivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont.

Werne Koivula, Phone 276 L. Box 113.

Sudburyn uutisia

Kuulkaapas tytöt ja ukot, ensi torstai iltana pidetään yhteinen kokous Liberty haalilla. Saapukaa joukolla, mutta niin salaa että akat ja pojat eivät saa mitään tietää. Kokous aletaan kello 8 illalla.

Ennen kuulumatonta Sudburyssa. Asia ei pitkistä puheista parane, varsinkin oikea, hyvä, ennen kuulumatoin asia ja se on tällä kertaa se että ei sitä oikein tahtois ilkee hoastaakaan, kun nämä meidän Sudburyn kylän tytöt jo ukot, niinkuin sen kaikkikin tiedämme, ovat kaiken aikaa vetäneet vähän niinkuin yhtä köyttä, ei eri suunnalle, mutta yhtäällepäin. Siitä nyt on kyllä tohistu yhtä ja toista, noin pikkuhiljaa kaikenkin aikaa. Mutta eihän sitä sentään kukaan ole ottanut täysin vakavalta kannalta, ei ennenkuin se siitä leimahti viimein julkiseksi salaisuudeksi. Tuloksena kesän kuhinan päälle ollen se, että nyt heillä on aikomus panna toimeen kaksipäiväiset illatsut osaston rahaston kartuttamiseksi. Ja ne kuuluvat olevan tämän viikon lauantai- ja sunnuntai-iltoina. Allekirjoittaneelle ei kuitenkaan ole annettu vähintäkään oikeutta mainita mitä yleisölle tullaan Liberty haalilla noina iltoina tarjoamaan, sillä kerrankin kuuluvat hämmästyttävän yllätyksellä yleisön. Olkoon kuitenkin sivumennen mainittu, että sunnuntai-iltana kuuluvat esittävän Alexis Kiven koskaan arvoaan menettämättömän todellisen «näytelmähelmen», «Kihlaus». Katsokaa lähemmin lauantai-numerossa olevaa ilmoitusta Vapaudessa.

Tämän ennakkotiedonannon on kyhännyt, Sudburyn suomalaisten henkisen virkistyksen etua silmällä pitäen

Tyttö ja ukko.

Kirje Windsorista

Useat toverit ovat allekirjoittaneelta kyselleet työoloista täällä Canadan eteläisimmässä kulmassa. Niin ollen lienee paras täältä kirjoittaa Vapauden palstoilla joku rivi.

Koska olen täällä ollut vasta vähän aikaa, on minun enempi vaikea kertoa työoloista täällä. Kumminkin mitä olen ehtinyt kuulla toisilta työtovereilta, on täällä työolot kuluneen kesän ajalla olleet koko vilkkaassa käynnissä, olletikin rakennusalalla, mutta myös tendastyössä on ollut töitä. Palkat luonnollisestikaan eivät ole kehuttavat, mutta eivathän ne tunnu ainakaan huonommat olevan kuin muuallakaan Canadassa, jos eroa lienee, on ne hiukan paremmat, johtuen se siitä että Detroitissa on viime kesän ajalla autoteollisuus ollut koko vilkkaassa käynnissä, joka myös on vaikuttanut elvyttävästi työoloihin Windsorin puolella. Sillä eihän tämä Windsor näytä missään suhteessa säästyvän tuon miljoonakaupungin vaikutuksilta, sillä eroittaahan Windsorin Detroitista vain 2,500 jalkaa leveä joki.

Detroitilaiset autotehtailijat näyt tävät muuten laajentavan liikkeitänsä täällä Windsorin puolella. Juuri näinä päivinä alkoi täällä Ford Motor Co. rakennuttamaan uutta suurta, tehdaslaitosta. Ja että siitä tulee uudenaikainen suurlaitos, sitä todistaa jo se kun siihen tulee lattiaa niin laajalti että siitä voitaisiin tehdä kuusi jalkaa leveää katua kahdeksan mailia pitkälti. Näin kertoo Windsorin lehdet Fordin virkailijain sanoneen. Myös on täällä Dodge Brothers Co. ostanut laajan maa-alueen, johon aijotaan keväällä rakentaa tehdaslaitoksia. Tällä Windsorilla näyttää siis olevan lähiaikoina varmat laajenemismahdollisuudet. Niin kun ne tulee olemaan muillakin etelä-Ontarion kaupungeilla. Windsorissa ja tähän samaan ryhmään kuuluvassa parissa toisessa kaupungissa on jo yli 160 suurempaa ja pienempää teollisuulaitosta, ollen asukasluku näissä kaupungeissa yhteensä noin 160,000.

Työoloista täällä on vaikea mennä tämän tarkemmin sanomaan kuin mitä yllä on sanottu, allekirjoittanut on omalta kohdaltaan täällä kumminkin tehnyt sen havainnon että täällä suomalaiset menestyisivät yhtä hyvin kuin muutkin kansallisuudet. Tänne on tehdastöihin asettunut hyvin paljon puolalaisia valko-venäläisiä. Siis niiden suomalaisten työläisten jotka sattuvat työttömänä kuljeskelemaan ei saattaisi olla hullummaksi koittaa yrittää töihin joskus Windsoriinkin.

Muuten viimeaikoina kuljeskellessani työmarkkinoilla, olen joutunut katselemaan muutamia näitä etelä-Ontarion kaupungeista ja olen tehnyt sen havainnon että suurin osa suomalaisista työläisistä on tehnyt erehdyksen kun eivät ole kulkeutuneet ja asettuneet olemaan näihin nouseviin, nopeasti suureneviin tehdaskaupunkeihin, joista monia voidaan ympäristönsä vuoksi nimittää laatusanalla «kaunis». Esim. Oshawa, Peterboro, London, Windsor ja Hamilton, viime mainittu kaupunki laajenee niin joutuin että on se jo teollisen asemansa vuoksi neljäs Canadan kaupungeista, ollen asukasluku jo 117,700 ja tehdaslaitoksia 748. Teollisuuslaitoksissa tietenkään ei työläisten olot ole lainkaan sellaiset että sitä kannattaisi ylistellä, se lakihan pitää paikkansa kaikkialla, että työläisille maksetaan palkkaa vain sen määrä että he voivat jotakuinkin pysyä työkunnossa, mutta kieltämättä kaupungissa on elämä muuten työn lomassa mukavampaa kuin kaivos- ja metsäkämpillä. On laajempi tilaisuus esim. seurustella toisten työläistoverien kanssa ja havainnollisesti nähdä yhtä ja toista joka vaikuttaa kehittävästi. Jos ne suomalaiset työläiset edes osa jotka kuljeskelevat metsäkämpiköillä, olisi asettuneet asumaan näihin Ontarion teollisuuskyliin, voisivat he monta kertaa tehokkaammin ottaa osaa työväenliikkeen edistämiseen tässä maassa, sillä on tosi, että silloin kun tässäkin maassa alkaa työväenliikehtiminen, alkaa se näissä teollisuuskeskuksissa eikä metsissä. Juuri nyt jos meillä suomalaisilla olisi sos. osastot näissä etelä-Ontarion teollisuuskeskuksissa, voisimme me lehtemme Vapauden muuttaa Torontoon, joka lehtemme ilmestymispaikkana olisi monta kertaa parempi kuin jokin syrjäkylä. Tästä sen lisäksi että se meille itsellemme olisi eduksi, olisi tällä kertaa eduksi myös yleensä nuoreille puolueellemme. Siis canadalaisen työväenliikkeen kannalta kuin myöskin oman mukavuutemme kannalta katsottuna näyttää siltä, että suomalaisten kuljeskelevien työläisten olisi sijoituttava olemaan näissä nopeaan kasvavissa teollisuuskeskuksissa. — E. W:nen.

SOSIALISTI ISÄNTÄNÄ.

Marlebäckin työläinen kirjoittaa S. Työmiehelle: Marraskuun ensi päivänä tuli kuluneeksi kaksi vuotta siitä, kun maisteri Hella ja Sulo Vuolijoki tulivat Iitissä olevan Marlebäckin kartanon isänniksi. Kartanon työväen asunto-olot olivat tällöin niin kurjassa kunnossa, ettei niitä juuri ihmisasunnoiksi sopinut sanoa. Nyt Marlebäck on toisenlainen. Työläisten asuttavaksi on rakennettu kaksi uutta rakennusta, joissa heillä on puhtaat parihuoneet eri käytävillä ja nykyajan mukavuuksilla.

Työpäivä kartanossa tulee kahdeksantuntiseksi ympäri vuoden laskettuna. Neljä kuukautta tehdään 7-tuntisia, neljä kuukautta 8-tuntisia ja neljä kuukautta 9-tuntisia päiviä. Työt sujuvat ainakin yhtä hyvin kuin niissäkin taloissa, joissa tehdään 10-tuntisia työpäiviä.

Joka keskiviikkona on työläisillä luennot, joten työläisten henkisestäkin virkeydestä pidetään huolta. Työväki onkin kiitollinen kaikesta sekä paljosta muustakin.

SUURI TURKISOSTO

400 KAPPALETTA TURKIKSIA MYYTÄVÄNÄ HALVEMMALLA KUIN NIIDEN VALMISTUSHINTA.

Ostettu sangen alhaisilla hinnoilla. Ovat myytävänä Stafford Limited kaupassa niin kauan kun varastoa riittää, puolella ja kolmasosalla ja jotkut neljäsosalla tukkukauppain valmistushinnasta. Seuraavassa on meidän kertomuksemme:

«Tehtailija joutui vaikeaan asemaan, ollen pakotettu myymään turkisvarastonsa nopeasti käteisellä rahalla. Me teimme tarjouksen ja saimme ne. Niitä oli yhteensä lähes 1000 kappaletta, joista meidän tukkukauppaosastomme otti 600 kpl. ja me varasimme ostajillemme 400 kappaletta.

TURKISSETTI $5.95.

Mustia Astrachan, Venäjän lampaan, Cub karhun ja alkuperäisiä harmaan suden turkiksia.

TURKISSETTI $8.95.

Yli 20 settiä, sisältäen alkuperäisjä harmaan suden, Persian Paw, minkin, Marmotin y.m. turkiksia.

TURKISSETTI $10.95.

Yli 10 settiä, kuuluen niihin tavallisen suden, mustan ja ruunin Manchurian suden y.m. nahkoja.

KETUN- JA SUDENNAHKA-SETTEJÄ $12.95.

15 settiä pyöreitä ja eläimen muotoon valmistettuja kaulakappaleita ja muffeja, Amerikan punasen ketun ja harmaan suden nahkoista.

TURKISSETTEJÄ $15.95.

20 settiä joihin sisältyy mustia, ruunia, taype, susi, Amerikan punasen ketun, racoonan y.m. nahkoja.

RIKKAITA HARVINAISIA TURKISSETTEJÄ $24.95.

25 settiä tässä joukossa, sisältäen rikkaita ja kauniita turkissettejä.

JÄLELLÄOLEVIA MUFFEJA $3.95 ja $4.95

Noin 30 ainoastaan, turkismuffeja. Monia eri muotoja ja arvoja. Tavallinen hinta $25.00 kappale.

TURKISKAULUKSIA $3.95.

Noin 30 kpl. tässä joukossa, sisältäen tavallisen suden, Persian Paw y.m. nahkoja. Arvo $12.50.

PAREMPIA KAULUKSIA $4.95.

Yli 50 täsä joukossa, suuria eläimen muotoisia. Silkillä vuorattuja y.m. Taupe ja tavallisen harmaan suden, ketun ym. nahoista. Arvo $15.00.

MUSTIA ALASKAN KETTUJA $7.95.

Ainoastaan 7 mustan ketun nahkasta kaulusta, suurina eläimen muotosina kauluksina, silkkivuorisia, päät ja hännät reunustettu. Hyvän arvoisia $25.00.

LASTEN TURKISSETTEJÄ $3.95. $4.95 ja $5.95.

ja aina $10.00 asti. Suuri valkoima ja kaikki vähemmällä kun puolella hinnalla. Tämä on erikoista.

F. M. STAFFORD, LTD.

Sudbury, Ontario.

Menahga Health Home

joka tunnetaan yleensä nimellä

JURVAN LUONNONPARANTOLA

ottaa vastaan sairaita alennetuilla maksuilla. Paras suomalainen Luonnonparantola Amerikassa.

Osoite:

MENAHGA HEALTH HOME
Menahga. Minnesota

Surullisten poikain naimailmoitus

Tervehdyksemme suloiset neidot.
Meillä olis täällä paksut ja lämpöiset peitot.

Meitä oliss täällä kahdeksan nuorta kirjavaa mamman poikaa.

Rakkaus meittinkin sydämes syttyy.
Emme haluais että menisi päin tyhjää pyttyy.

Jos olisi yhtään nuorta, iloista Liisaa
Jonka sydämes rakkautta meillekin piisaa.

Jos teidän sydämes yhtään lempeyttä makaa,
Pyydämme teitä sitä meillekin jakaa.

Kirjeet vastaamme hauskoilla kirjeillä suomen ja englanninkielellä. Ja myös kuvat kuvilla. Osotteemme piirrämme tähän näin, että kirjeenne tulisi tänne päin:

Robert Lahti, Salmon Kallio,
Edward Koski, John Hulivili,
Väinö Mäki, Arnold Korpela,
Herbert Suomi, Armas Björkman,
Box 18, Hornepayne, Ontario, Can.

HALUTAAN

miehiä ja naisia

jotka ovat maanviljelykseen ja co-operatiiviseen toimintan innostuneet. Mainio tilaisuus tarjolla. Johdonmukaisuus maanviljelyksessä joka on seuraelämän sekä liike-elämän kanssa sidottu yhteen ja poistettu farmielämän yksitoikkoisuus. Pieni pääoma on riittävä. Lähetämme vapaan selostuksen.

Kirjottakaa osotteella:

Dr. J. H. Jarvin
Dept. G. 843 Belmont Ave., Chicago, Ill.

FARMI

JA

koneita myytävänä

Sijaitsee Shakespeare Towshipissa, neljä mailia Webbwoodista, Ont. C. P. R. Soohon menevän tien varrella, yksi maili hyvästä koulusta, hyvä automobiilitie, 160 eekkeriä hyvää tasaista vierto, savimaata, josta 40 eekkeriä on viljelyksellä, puhdasta kannoista ja loppu on helppoa puhdistaa. Metsää on niin paljon, että sillä voi maksaa koko farmin, lähde on aivan oven edessä, joka ei kuivu milloinkaan. Maalla on kaksi navettaa 60x24 ja 40x20, hevos- ja lehmänavetta 30x20, viljasäiliö 20x16, tavarahuone 16x12, sikahuone ja kaksi kanahuonetta. Asuinrakennus on kaksikerroksinen, laudoista tehty 26x18, keittiö 20x14, puuhuone 16x12, kaikki hyvässä kunnossa. Samassa yhteydessä on joku määrä kauroja, 17 ton. heiniä, yksi fältti, yksi hevosharava, yksi rullaäes, yksi aura johon voi yhdistää kylvökoneen, 1 setti valjaita, 1 leikkuukone, 3 heinäharavaa, 3 lapiota, 3 kettingit, 2 sänkyä, 2 matressia ja 4 sängyn pringiä, kaikki melkein uusia. Myydään $1800. josta puoli käteistä ja loppu helpoilla maksuehdoilla. Hyvä raskas työhevospari ja valjaat voidaan myydä erikseen $150.00. Minulla on tisiakin farmeja myytävänä samalla alueella. Kysykää:

W. H. GOUGEON,
Worthington Cresent, tai Box 1647,
Sudbury, Ont.

Yllämainitulla alueella asuu nykyään viisi suomalaista perhettä.

Californiaan Canadian National Tietä

Tähän aikaan vuodesta monet canadalaiset suunnittelevat matkaa Californiaan. Tietystikin on monta tietä jota myöten voi tuon matkan tehdä, mutta käyttäen matkustusta sivistyksen pohjana, miksi ei matkustettaisi ainakin yhtäänne päin yhtä tietä lävitse Canadan. Täten teillä on tilaisuus tulla tuntemaan oma maanne parhaiten, tilaisuus nähdä hurmaavin vuoristonäköala Amerikassa ja käydä meidän ympärivuotisella kesäalueellamme Tyynen Valtameren rannalla, Vancouverissa ja Victoriassa, jossa ruoho on viheriää, kukat kukoistavat ja golfi, ulkoajelu ja yleensä kaikki ulkoilmaurheilut voivat olla käynnissä koko talven. Puhukaa tästä matkasta kenelle tahansa Canadian National Rautatien agentille ennenkuin olette tehneet kaikinpuolin varmaa suunnitelmaa. «The Continental Limited», joka kulkee päivittäin Montrealin, Toronton ja Vancouverin välillä ja on yksi hienoimpia, kokonaan teräksellä varustettuja junia Amerikassa. Täydellisiä tietoja saadaksenne, kysykää Canadian National — Grand Trunk Rautatien Kaupunki Matkustaja Konttorista, 54 Cedar St., Sudbury, Ont.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
International Grocery

Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän simmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua keeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.

Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoite

INTERNATIONAL GROCERY
292 Bay St. **Port Arthur, O**

Henkivakuutus Sisäänmaksuhinnalla

THE MUTUAL LIFE INSURANCE OF CANADA.

Pääkonttori: Waterloo, Ont.

Perustettu 1869

Yli $50,000,000 varata. — Yli $6,000,000 ylijäämä

Varma turva. Huomattava vuotuinen dividentti.

C. G. Asiala, agentti, Sudbury, Ont. — Hans Hormavirta, age 141 Kohler St., Soo,
T. Brodie, Brown, alueagentti. C. W. Pearson, alueliikkeen Baikie-Gill Block, Sudbury, Ont. — Sault Ste Marie

JOHN AARNIO

KÄTEISLIHAKAUPPA

Telef. 1724 N. **319 Ba**

Saatavana kaikkia lihakauppa-alaan kuuluvaa tavaraa. joku määrä groceria.

Puolukat, silakat, sillit, lipeäkalat, anshovit ym. — Li laa joku määrä valmiiksi laitettuna.

Kun:

J. AARNIO.

FINNISH CO-OP. MRCH LTD.

Suosittelee ensiluokan tavaroita kaikesta lajista mitä järjestettyyn sekatavarakauppan kuuluu.

Aina varastossa heiniä, kauroja ja syöttöjyviä, kaikkea

Suomen silakoita lähetetään kaikkialle Canadassa. Soovaa leipää ja korppuja.

Paikkakuntalaiset, tilatkaa kolinne myös osuuskaupan

Työläisten osuuskauppa on teidän

FINNISH CO-OP. MRCH, LDT.
369 Wellington St. W. **Soo, O**

Thunder Bay Store

on Ontarion suurimpia suomalais
RUOKATAVARAKAUPPOJA

Myy kaikkea ruokatavara-alaan luvaa tavaraa, niinkuin nyt juuri joul saapuneet

Kuivat-lipeäkalat, Suomen silakat, Norjan ja Hollannin sillit, anchovil Suomen puolukat, karpalot y.m.

THUNDER BAY STORE
619 Simpson St. **Fort William,**
P. Lankinen, omistaja.

THE STERLING BANK OF CANA

SUDBURYN, ONT. HAARAKONTTORI

Avaa mielihyvällä tilejä Suomen ka salaisille

Talletuksia $1.00 ylöspäin vastaanotetaan. Lainoja tään luotettaville henkilöille. Lähetysvekselejä ostetaan S ja muihin vieraisiin maihin.

Arvopapereita, osakekirjoja ostetaan ja myyuään.

T. A. GALE, jo

Asialan & Seppälän SAUNA

Avoinna 3 kertaa viikossa: Tiistaina, Perjantaina ja Lau kello 1 j. pp. kello 12 yöllä.

Spruce Str. — **Phone 1107** — **Sudbury,**

Lähellä Vapauden konttoria.

Phone 711 **EAGLE CAFE** **P. O. Bo**

AINOA SUOM. HOTELLI SUDBURYSSA

Siistit huonet, parhaat ruuat ja kahvit. Auki joka aik
OLGA ERIKSON, omista

NATIONAL LUNCH

14 Durham Street SUDBUR

VIIHTYISÄ NYKYAJAN KANSAN RUOKALA. TARJOI
TÄYSIN RAVITSEVIA ANNOKSIA.
HUONEITA MYÖS SAATAVANA. ISAK ISOVA

$50 Palkinto

Jos minä epäonnistun kasvattamaan tukkaa.

Oriental on maailman parhainta tukan ja tukan juurten kasvattajaa. Sitä ei saa panna siihen paikkaan mihin tukkaa ei tahdota. Parantaa kehnän ja kaikki päänahkataudit. $1.75 pullo.

Asiamiehiä halutaan.

PROF. M. S. CROSSE
448 Logan Ave., Winnipeg, Man.

F. A. RICARD

Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., **Sudbury, Ont.**

OSTAKAA ME

Gasoliinia ja automobi

Valmistakaa itse vaar meiltä saatte aineet, suo mukana. Tupakkaa, vi mia y. m. Käykää kau 12 Elgin kadulla, Sudb

Kirjeisiin vastataan het

THE DOMINION SUP
Box 718 **Tele**

Mulligan & Mu

LAKIMIESTOIMIS
Elm Street, **Sudb**

K. Närväsen

avoinna joka arkipä
218 Second St., **Port A**